

SLOVENSKI NAROD

gleda vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseta ni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knažova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knažova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Brez prosvetnega in socijalnega kompasa

V zadnjih letih je jugoslovensko gospodarstvo preživljalo prav hudo finančno in kreditno krizo. Neka podjetja so morala kratkoročno likvidirati, druga se reorganizirati, povsod pa so se vršile najdalekosežnejše personalne redukcije. Zlasti banke so v tem oziru nastopale dokaj radikalno. Preko noči se je pojavilo akutno vprašanje preoblike bančnega uradništva, ki je bilo postavljeno na ceto.

Nastopila je brezposelnost bančnega uradništva. Še danes marsikateri bančni uradnik ne more najti primerne zaposlitve. Večina je morala iz mest v oddaljene kraje, deloma na jug naše države in sprejemati službena mesta nebančne stroke.

Na vsak način velja za bančno stroko v naši državi, da je zaenkrat prenapolnjena. Prav težko bo zaposliti ves naraščaj, ki se specialno pripravljaja za bančne poklice...

O socijalni politiki se mnogo piše in govori v naši državi. Pri tem se pretežno misli na delavsko zavarovanje, dočim obstajajo še drugi prevažni socijalno-politični problemi. Tak problem, od katerega zavis v dobri meri socijalna blaginja, je vprašanje brezposelnosti v takozvanih višjih trgovskih in inteligenčnih poklicih. Tu bi bila na mestu prav vestna statistika in pa primerno vodstvo, ki bi imelo natančen vpogled v frekvenco in pa v zaposlitveno možnost n. pr. v bankarstvu. Tega regulativnega urada pa še nimamo.

Enako vprašanje se je pojavilo v priči nadprodukcije učiteljev in učiteljic. Dejstvo je, da je precej akutna v naših pokrajinah, kjer mora veliko številno izpredanih učiteljev čakati po več let, predno pride na vrsto. Nadprodukcija v tem oziru je pri nas očitna in prosvetni upravi v Ljubljani se imamo zahvaljevati, da je pravočasno opozorila na nevarnost ter ukrenila korake, ki bodo nadprodukcijo v tej stroki kolikor mogoče omejili in ublažili. Ali pa razporedila prosvetno ministrstvo v Beogradu z enako solidnimi podatki za ostale pokrajine naše države, je drugo vprašanje. Zdi se, da ne! In vendar je to socijalno vprašanje prve vrste, ki se tiče eksistence in dobrobiti tisočev in tisočev mladih ljudi, ki se posvečajo učiteljskemu stanu. Na drugi strani je to vprašanje tudi izredno prosvetno-politične važnosti, zakaj od primerne statusa učiteljev ter njihove primerne razporeditve po vseh pokrajinah države zavis prosvetni nivo ter nadaljnji harmonični prosvetni napredek našega celokupnega naroda. Če hočemo torej govoriti o prosvetni politiki in tem smislu in skrbeti za primerno razporedjanje učiteljskega po vsi državi iz harmonično-nacionalnih prosvetno-političnih vidikov, potem moramo najprvo zajeti s statistiko in z drugimi pripomočki ves naš učiteljski naraščaj in skrbeti za primerno regulacijo uporabljenega števila učiteljskega.

Popolnoma brez socijalnega in prosvetnega kompasa pa jadrmo v ostalih inteligenčnih poklicih, ki se pripravljajo po naših srednjih šolah in univerzah. Neki dan smo zaznali za število dijakov, ki študirajo kemijo in ki se šolajo za kemike. To število je izredno veliko, istočasno pa v naši državi sploh ni primerno velike kemične industrije, ki naj zaposli tudi le del kemikov, ki bodo v prihodnjih letih za poslužili laboratorije jugoslovenskih vseh učilišč. Jasno je, da bodo ti idealisti na cesti in da bo njihova borba za obstanek prav huda.

Tudi medicinski študij je v naši državi popolnoma nereguliran. Na treh univerzah produciramo prav veliko število medicincev in zdravnikov. Ne pravimo, da naš narod ne potrebuje zdravnikov ali da jih imamo dovolj in da nam preti nadprodukcija. To nikakor! Obstaja pa nadprodukcija v tem smislu, da ni nobenega urada, ki naj skrbi in izvaja nekako socijalno politiko zaposlitve ter razporedbe absolviranih medicincev in zdravnikov po državi, in sicer po načelu, ki naj na najpopolnejši način zadosti zdravstvenim potrebam poedinih pokrajin in celokupnega naroda.

Kar velja za ti dve stroki visokošolskega pouka in študija, se lahko razširi tudi na ostale inteligenčne poklice. Veliko socijalno vprašanje zaposlitve doraščajočega roda, ki je sicer tudi pri naprednejših narodih šele v povojih in kjer se tudi šele nastavlja kot osrednji

Sklicanje narodne skupščine k izrednemu zasedanju

Pričetek intenzivnejšega uradnega dela. — Radičevići in uradniško vprašanje.

— Beograd, 3. septembra. (Izv.) V Beogradu so se začeli polagoma zbirati ministri in politiki raznih strank. Za jutri se pričakuje povratek namestnika ministrskega predsednika Marka Gjurčiča. Z vrnitvijo ministrov v Beograd bo delo vlade prišlo zopet v normalni tek ter se bodo pričela reševati resorna vprašanja. Ob enem se bo pričelo tudi pripravljati potrebno gradivo za zasedanje Narodne skupščine. Kakor se doznava, se namerava Narodna skupščina sklicati od 10. do 15. oktobra k izrednemu zasedanju. To izredno zasedanje bi trajalo samo nekoliko dni ter bi bilo zaključeno s kraljevim ukazom 17. ali 18. oktobra. Radičevskega roka bi ne prišla na dnevni red nobena važnejša vprašanja, pač pa poleg nekaterih interpelacij poročilo odbora za prošnje in pritožbe, v prvi vrsti o priznanju službenih let posameznim osebam.

Takoj po izrednem zasedanju bi se Narodna skupščina sklicala po predpisih ustave 20. oktobra k rednemu zasedanju. V tem zasedanju bi prišel v prvi vrsti na dnevni red invalidski zakon, čegar finančna stran je deloma že rešena v proračunskih dvanajstih. Proti koncu septembra se sestane finančni odbor, da reši razne tekoče posle. Na večerajšnji konferenci radičevskih državnih podtajnikov z omini poslanci HSS, ki se muče v Beogradu, se je poleg raznih drugih vprašanj govorilo tudi o namestitvi uradnikov v Hrvatski. Radičevići delajo z vsemi silami na to, da bi se čimprej spravile z vodilnih mest neljube jim osebnosti in imenovali svoje prišaste. Kakor se poroča, se ima to vprašanje rešiti po povratku ministra Gjurčiča v Beograd, ko bo sklicana seja ministrskega sveta.

Fuzija muslimanov z Davidovičevsko stranko odgojena

Priprave za sejo osrednjega odbora JMO. — Zbližanje muslimanov z Davidovičevsko stranko.

— Sirajevo, 3. septembra. (Izv.) Ožje vodstvo Jugoslovenske muslimanske organizacije se živahno pripravlja za sejo osrednjega odbora svoje stranke. Vodstvo ima skoraj vsak dan seje z delovnim odborom, na kateri se pripravljajo gradivo za skorajšnje zborovanje osrednjega odbora. To gradivo bo najprej predloženo poslanskemu klubu, ki se sestane 10. t. m. Razprava se bo zaključila na skupni seji poslanskega kluba in delovnega odbora dne 11. t. m. Dne 22. t. m. se sestane osrednji odbor, ki šteje razen poslancev 26 članov. O vsehini poročil in predlogov se varuje tajnost. Glavni predmet sej osrednjega odbora bo novo nastali politični položaj. Člani odbora v pokrajini so dobili posebno navodila o konsultaciji prišastev muslimanske stranke v svojih okrajih. Na podlagi njihovih poročil se bo ugotovilo nadaljnje postopanje muslimanskega kluba in stranke. Iz izjav vodilnih članov muslimanske stranke se more sklepati, da se v njenih vrstah zaenkrat še ne smatra potrebna fuzija z Davidovičevsko stranko. Vprašanje fuzije bo odgojeno, ker ne smatrajo voditelji muslimanske stranke položaja za dovolj razčiščenega. V oskalem pa osrednji odbor nikakor ne more sam sklepati o fuzijah z drugimi strankami, ker more tak sklep sprejeti le glavna skupščina stranke.

Otvoritev zasedanja Zveze narodov

Tajna seja Sveta zveze narodov v. — Avstrijsko vprašanje. — Angleški mandat v Iraku.

— Ženeva, 3. septembra. Svet Zveze narodov je imel večeraj dopolnilno tajno sejo, na kateri je razpravljalo o 23 točkah. Avstrijsko vprašanje je na dnevnem redu kot 20. točka, madžarsko pa kot 21. točka.

— Pariz, 3. septembra. Ženevski dopisnik „Petit Parisien“ poroča glede avstrijskega vprašanja, da tvorijo gospodarska obnova Avstrije eno najvažnejših točk dnevnega reda. Samoobsebi umemo je, da bo poročilo Rista in Laytona sporočeno svetu Zveze narodov šele po prihodu češkoslovaškega notranjega ministra dr. Beneša. Vsekakor pa bo Zveza narodov vzela na znanje poročilo strokovnjakov pred prihodom dr. Beneša.

— London, 2. septembra. Pred odločitvijo sveta Zveze narodov o mozulskem vprašanju v neki polsužbeni vesti, objavljeno v angleškem listu, se enkrat povdarja, da je angleška vlada pripravljena mandat nad Irakom začasno podaljšati pod pogojem, da bo mogoče izvesti stopnjena likvidacija vojaške zasedbe iraškega ozemlja, ki je določena za leto 1928. Angleški mandat se bo spremenil v dobrohotno angleško

kontrolno nad vlado v Iraku. Skupščina poglavarjev Iraka je 1. t. m. sprejela v Bagdadu sklep, v katerem se izjavlja, da je Irak pripravljen skleniti tudi po letu 1928. ožjo zvezo z Anglijo. Neutrlni krogi Zveze narodov so skušali v zadnjih dneh doseči, da bi se odločitev sveta Zveze narodov odložila do decembra in tako ponudila Angliji in Turčiji prilika skleniti v neposrednih pogajanjih dogovor o Mozulu. Chamberlain pa ima nalog doseči takojšnjo in končno, veljavno odločitev v mozulskem vprašanju.

— Pariz, 3. septembra. Danes dopoldne je dospel semkaj češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki ostane v Parizu do jutri zvečer, nakar odpotuje v Ženevo k zasedanju Zveze narodov. V Parizu bo minister dr. Beneš stopil v stik z ministrskim predsednikom Painlevéjem in načelnikom političnega oddelka zunanjega ministrstva.

— Ženeva, 3. septembra. Na večerajšnji tajni seji Sveta zveze narodov je bilo sklenjeno, da se vprašanje Mozula razpravlja na današnji seji. Finančni komite na svoji večerajšnji prvi seji ni razpravljalo o ukinitvi finančne kontrole nad Avstrijo.

Velik shod Svetožarja Pribičevića v Splitu

— Split, 3. septembra. (Izv.) Sročna skupščina, ki se je vršila na terasi gledališke restavracije, je bila pravi trijumf idej SDS in unitarizma. Shod je otvoril predsednik oblasne organizacije SDS dr. Kajo Bulat, ki je podal besedo Svetožarju Pribičeviću, katerega so zborovalci burno pozdravili. Svetožar Pribičević je govoril pod drugo uro ter v svojem govoru napadel moralno sporazuma, ki služi kot sredstvo za širjenje separatizma na vseh koncih. Kot dokaz za to je navedel, da je vlada pač prisostvovala proslavi separatističnega

Sokola v Zagrebu, ni pa prisostvovala proslavi 50 letnice bosansko-hercegovinske „staje, ki se je vršila na najsvetanejši način v Nevesinju. Govor Svetožarja Pribičevića so mnogostrojevno zborovalci sprejeli z živahnim odobravanjem, na kar so vsi prisotni spremlili Pribičevića in dr. Grisogona, ki se je istotako udeležil shoda, do hotela Bellevue, kjer je Pribičević govoril v drugič ob tej priliki naglašal nezumljivost odporne sile SDS. Zborovalci so nato zapeli pesem »Hej Slovanec«.

— Split, 3. septembra. (Izv.) Danes je došel v Split posel, Večeslav Wilder, ki se bo udeležil bržkone v nedeljo s Pribičevićem in dr. Grisogono velikega shoda SDS v Kninu.

problem vse socijalne politike, je pri nas še popolnoma neznan.

To vprašanje pa se mora reševati v najtesnejšem stiku socijalnih in prosvetnih činiteljev naše najvišje državne uprave. Saj ima vprašanje svojo socijalno in svojo kulturno plat! Na eni strani gre za to, da se doraščajoči rod vvpelje v pridobitno življenje, po drugi strani pa naj se ta rod in njegov jav-

Odstop notranjega ministra Maksimovića?

— Beograd, 3. sept. Ker se je v Beograd vrnil minister pravde Marko Gjurčič, se bo danes popolne vršila seja ministrskega sveta, na kateri se ima o rešiti vsa vprašanja, ki so se do zadnjega časa odlagala radi odsotnosti ministrov. Zanimivo je tudi, da se iz Pašičeve okolišnice širijo vesti o skorajšnjem povratku min. predsednika v Beograd. Med radikali se opaža precejšnje nezadovoljstvo proti St. Radiću, ki se predstavlja kot neka vrhovna avtoriteta. Glede spora med radičevci in Božo Maksimovićem se širijo razne verzije, na podlagi katerih prinaša današnja »Pravda« vest, po kateri naj bi Boža Maksimović odstopil pri jesenski rekonstrukciji vlade ter bi prevzel notranje ministrstvo dr. Laza Marković ali pa dr. Velizar Janković. Dasi so tozadevne verzije brez vsake podlage, se vendar trdovratno vzdržujejo.

Kje je podmornik „Veniero“?

— Rim, 2. septembra. Podmornik »Veniero« je imel ob minulih pomorskih manevrih nalog, da ostane med ritčema Passero in Murro di Porco jugovzhodno Sirakuze. Doslej se še ni vrnil v pristanišče. Dne 25. avgusta so ga videli pri ritcu Granitola, potem pa nič več. Iščejo ga podmorniki, letala, zrakoplovi in torpedni lovci dan in noč, pa doslej brez uspeha.

Poveljnik podmornika je kapitan Paolo Vandone, posadka šteje poveljnika, štiri častnike in 35 moč. Podmornik je dolg 66,5 m, širok 5,9 in visok 4,3 m. Vozi brzino 17 milj na uro.

— Rim, 2. septembra. Poizvedovanja za podmornikom »Veniero« se nadaljujejo. Številni torpedni lovci so preiskali vso zono med Granitolo in Passerom in so šli deset milj od brega do Pantellerije pri Malti. Poskusilo se je že vsa sredstva, pa ves napor je bil zaman. Na podmorniku je bilo pet častnikov in 43 mornarjev.

Otvoritev mirovnega kongresa v Parizu

— Pariz, 2. septembra. (Izv.) Danes je bil odprt mirovni kongres. Predsednik prosvetni minister De Monzie je pozdravil kongres v imenu vlade.

— Pariz, 2. septembra. Pri otvoritvi mirovnega kongresa bi imela govoriti predsednik francoskega parlamenta Herriot in predsednik nemškega državnega zbora Löwe. Ker pa je bil Herriot zadržan radi zasedanja skupščine departementa Rhone, tuji predsednik nemškega državnega zbora Löwe ni govoril. Prosvetni minister De Monzie je zborovalcem sporočil, da je Herriot zadržan in da Löwe ne bo govoril ter da bo njegov govor objavljen pozneje.

Jugoslovenska avstrijska trgovinska pogodba

— Dunaj, 3. septembra. (Izv.) Večeraj je bila v uradu zveznega kancelarja podpisana trgovska pogodba med Avstrijo in Jugoslavijo. Za Avstrijo sta jo podpisala kancelar Ramek in trgovinski minister Schürff, za Jugoslavijo pa njeni delegati. Pogodba bo takoj ratificirana in ima v kratkem stopiti v veljavo.

BOJI NA MAROŠKI FRONTI

— Fez, 2. septembra. Poroča se, da ojačuje sovražnik za slučaj francosko-španskega napada obe krili svoje fronte. Na fronti vlada sedaj mir. Iz zahodnih pokrajin ne poročajo o nobenih posebnih dogodkih. V središču je Mehala Kolina na ozemlju Arežnja izvršil brez posebnih težav daljši izvidni pohod. Na ozemlju Tsula in Obrane. sa so čete dosegle Sef es Zaaro. Sovražni rodovi se udajajo nadalje. Polovico rodu Beniblal je odpelala pooblaščenca, ki naj bi ponudili predajo. Rod Fezarar, ki se je pred kratkim udal, se je večeraj udeležil boja proti vstašem. Na fronti pri Ujezanu vlada mir. Iz zahodnega španskega pasu poročajo o večjih zbiranjih ristiških Kabilov in Džebalov pri Šomari in Šešaveni z ozlrom na napad, ki ga pričakujejo.

BENIZKY OBDOJEN NA TRI LET JEJE

— Budimpešta, 3. septembra. Pred kazenskim sodiščem se je vršila večeraj razprava proti Edmundu Benizckemu, ki je bil obtožen, da je s svojim člankom, objavljenem v »AzUjsagu«, kršil uradno tajnost in zakrivil žalitev državnega upravnika. Javnost je bila od razprave izključena. Sodni dvor je obsodil Benizckega radi žalitve državnega upravnika in kršitve uradne tajnosti s tem, da je publiciral v škodo države stvari, za katere je zvedel kot notranji mi-

nister, na tri leta ječe, 15 milijonov glob, ter tri leta izgube službe in vseh političnih pravic. V kazni je vstet preiskovalni zapis dveh tednov. V slučaju nezitljivosti globe se kazni podaljša za 150 dni ječe. Benizcky je prijavil vzklik.

ČIČERIN Odstopil?

— Berlin, 3. septembra. (Izv.) »Lokal-anzeiger« poroča iz Moskve, da je ruski ljudski komisar za zunanje zadeve Čičerin vesno zbolel. V gotovih krogih smatrajo to vest kot znak skorajšnjega odstopa Čičerina.

ODSTAVITEV PREDSEDNIKA V BOLIVIJU

— La Paz, 2. septembra. Kongres je po burni debati proglasil neveljavnost izvolitve Villanueve za predsednika Bolivije. Novovolitvo se bodo vršile meseca decembra.

VELIKA EKSPLOZIJA TOVARNE SMODNIKA V ROMUNJI

— Bukarešta, 3. septembra. Večeraj do pol dne nastala v vojaški tovarni smodnika v Tudestiju katastrofalna eksplozija, vsled katere so bile pretrgane tudi vse brzojavne in telefonske zveze. Baje je mnogo oseb ubitih in ranjenih.

JESENSKI Mednarodni velesejem v Pragi 6. do 13. septembra 1925
Središče srednjeevropske trgovine in industrije
Posebna jugoslovenska razstava
50% znižana vožnja na češkoslovaških in jugoslovenskih železnih.
25% znižanja na avstr. žel.
Brezplačni vizumi za potovanje na Češkoslovaško.
Pojasnila in legitimacije daje: **Cehoslov. konzulat, Ljubljana**
Aloma Company, Ljubljana.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza
LESNI TRG
Tramni monte od 4—12 m dolžine, po priloženi noti, fco meja, 14 vagonov: denar 300, blago 310, zaključek 300; testoni monte od 10—32 cm, 20 mm—2,25 dolžine, fco Postojna, 4 vagoni: denar 550, blago 550, zaključek 550; madrieri 75—220 od 4—8 m I, II, III, tomboute, gnilo, razbito izključeno, fco Postojna trs., 5 vagonov: denar 580, blago 585, zaključek 580.

ZITNI TRG
Pšenica domača, fco bč. postaja: blago 250; pšenica domača, fco Ljubljana: denar 250; otrobi pšenični, fco Postojna trs., 1 vagon: denar 190, blago 190, zaključek 190; koruza par, Ljubljana, 1 vagon: denar 216, blago 216, zaključek 216; laneno seme Ia, fco Ljubljana: denar 540.

Effekti: 7% inv. pos. iz l. 1921 80; 2 1/2% drž. renta za ratnu štetu 295.50—296 Ljubljanska kreditna 230; Centralna banka 10—11, Hrv. esk. banka 124—125.50, Kreditna banka Zagreb 123—124, Hipotekarna banka 72.75—73.50, Jugobanka 103.50—105, Prastrediona 912.50—917.50, Slavenska banka 63—66, Eksploatacija 50—51, Drava d. d. Osljek 180, Sečerača Osljek 500—520, Isid. d. d. 63—64, Nihag 40, Gutman 425—435, Slaveks 165—170, Slavonija 50.50—51, Trboveljska 350—360, Union paromlin 410—425, Vevče 125.

Zagrebska borza.

Dne 3. septembra, Sprejeto ob 13.
Devize: Curli 10,835—10,915, Praga 165.91—176.91, Pariz 2.64—2.68, Newyork 55.85—56, London 272.25—274.25, Trst 224.50—226.90, Berlin 13.20—13.40, Dunaj 0.078778—0.079778.
Valute: dolar 55.55—55.75, Trst 2.223—2.247.

Effekti: 7% inv. pos. iz l. 1921 80; 2 1/2% drž. renta za ratnu štetu 295.50—296 Ljubljanska kreditna 230; Centralna banka 10—11, Hrv. esk. banka 124—125.50, Kreditna banka Zagreb 123—124, Hipotekarna banka 72.75—73.50, Jugobanka 103.50—105, Prastrediona 912.50—917.50, Slavenska banka 63—66, Eksploatacija 50—51, Drava d. d. Osljek 180, Sečerača Osljek 500—520, Isid. d. d. 63—64, Nihag 40, Gutman 425—435, Slaveks 165—170, Slavonija 50.50—51, Trboveljska 350—360, Union paromlin 410—425, Vevče 125.

Inozemske borze.

— Curli, 3. sept. Borza: Beograd 9.225, Pariz 24.30 London 25.11, Newyork 517.25, Milan 20.55, Praga 15.90, Berlin 1.2315, Dunaj 0.007235.
— Trst, 3. sept. Predborza: Beograd 44.20—44.50, London 127—128, Pariz 121—121.50, Newyork 25—25.10, Praga 74—74.50, Curli 482—485, Dunaj 0.0350—0.0365.

Iz sovetovne politike

Ameriški pritisk.

Ameriška komisija za konsolidiranje dolgov, ki posluje v Washingtonu, izvaja pritisk na manjše evropske države, ki so dolžnice Zedinjenih držav, v nadi, da se do sestanka ameriškega kongresa prihodnje zimo sklenejo vse operacije glede konsolidiranja teh dolgov. Češkoslovaška odposlila v kratkem komisijski v Zedinjene države, da se udeležijo pogajanja za ureditev njenih dolgov. Grčija, Estonka in Litvinska tudi pripravljata korake v tem smislu. Komisija za konsolidacijo dolgov se obraca sedaj do Romunije, Jugoslavije in do republike Liberije, da bi se ji približale v enake svrhe. Glede dolgov Rusije in Armenije prevladuje mnenje, da so neizplačljivi. Pogovori za konsolidacijo češkoslovaškega dolga se prično že prihodnji mesec. Amerika je pritisnila na Prago, zlasti za končno ureditev dolgov, ki jih je kontrahirala Češkoslovaška v glavnem za to, da je dobila sredstvo za ovratak čeških legij iz Vladivostoka v Evropo leta 1919. Z Jugoslavijo se prično pogajanja najbrže istočasno kot z Litvinsko. Italija se pripravila na poravnavo svojih dolgov namram Ameriki z enotno fronto političnega tiska. Zatrjuje se, da ima Italija dobro voljo, da plača svoje dolge, toda nikakor se je ne sme postaviti na preveč trdo preizkušnjo njene plačilne sposobnosti. Italija bi si rada izposlovala posebne ugodnosti za odplačevanje svojih dolgov, kakor jih nima nobena druga država. To pa ji najbrže ne bo uspelo. »Popolo d' Italia« računa, da bi odplačilo Italije aliancencem na temelju ameriško - belgijskega prednostnega dogovora zahtevalo žrtve 13 do 14 odstotkov nacionalnega premoženja.

Poljska armada.

Vzhod kaže v sedanjih dneh lice živahnega bojišča. Poljska je imela velike manevre pri Brodih, Češkoslovaška se vežba sedaj ob madžarski severni meji, rdeče brodogivje manevrira pred baltičnimi pristanišči. Švedske ladje branijo breg proti finigranemu vzhodnemu napadu in v septembru se pojavi rdeči armadni prapor ruske konjenice ob baltični in besarabski meji. Zanimiva je poljska armada. Steje 30 infanterijskih divizij po tri polke, štiri kavalarijske divizije in pet samostojni kavalarijskih brigad s skupno 27 ulanskimi polki in 13 polki strelcev na konjih in lahkih jezdce, nadalje 30 bojnih ar-

tillerijskih polkov in 10 polkov težke artiljerije. Tehnične čete so malo izvečbane. Poleg eh 10 armadnih zborov je še nov obmejni zbor 5 brigad. Ta armada je ponos Poljske in se jo smatra za zaščitnico narodne svobode. Tehnika je zaostala, poti so slabe in razdalje velike, zato pa ima kavalarija važno vlogo in 3 klasična bojišča v vzhodni Galiciji, pri Vilni in v koridorju postavljajo oficirski zbor pred nalogo, privariti se za premikalno vojno ter razvijati inicijativo. Sikorski je v pogovorih naglašal, da stoji poljska strategija in taktika pred problemom, da preseneti na množini močnejšega sovražnika med njegovo ofenzivo s hitrim premikanjem in da ga prežene s poljskih tal. S tem pojmovanjem je soglašal tudi francoski general Gouraud, ki je prisostvoval manevrom. Navzoč je bil še čsl. generalnega štaba Sirovy in angleški general Ironside, ki je vodil nekoč angleški zbor pri Arhangelsku proti boljševikom. Najboljši fond armade je hrabrost poljskega vojaka, in politik lahko računa s tem, da doseže narod v odločilnem trenutku nevarnosti uspeh s kratko uporabo svojih sil. Največja pomanjkljivost pa je oborožitev, sprejeta od nemških, avstrijskih in ruskih armad, tako da imata infanterija in artiljerija tri različne sisteme. Prigodi se, da ima vsak bataljone enega polka druge puške. Ako bi premikalna vojna pretregala formacije, bi nastala zmešnjava in v kritičnem trenutku bi lahko dospela napačna municijska kolona pa bi imel poljski vojak v desni roki avstrijsko puško, v levi pa rusko municijo. Ta nedostatkost, ki je v diplomatičnih krogih dobro znana, se ne omenja, kakor se tudi molči o lahki komunistični infekciji vojakov. To sodbo o poljski armadi prinaša v dopisu pod naslovom »Poljska kronika« »Neue Zürcher Zeitung«.

Papež proti avstrijski vladi.

Londonski dobroinformirani diplomatični list »Observer« poroča, da je pripisovati nastop bivšega kanclerja dr. Seipla proti sedanjim dumajski vladi o priliki svetovnega židovskega kongresa, ki se je vršil na Dunaju, intervenciji vatičanske diplomacije in papeža, Vatikan je baje protestiral proti avstrijski vladi, da je dovolila na katoliškem Dunaju svetovni židovistični kongres. Vseled tega je dr. Seipel napadel dumajskega policijskega direktorja dr. Schieberja in kanclerja dr. Rameka, dasi je poslednji član in eksponent krščansko-socialne stranke samega dr. Seipla.

ječi združiti »Jugoslav. muslimanske organizacije« z Davidovičevimi demokrasko stranko. Ta združitev bi se imela izvesti tekom tega meseca. Te vesti sedaj odločno demantuje Davidovičeva »Pravda« in piše: »Povodom vesti v listih, da je računati s spojitvijo demokratov in muslimanov, so sponoči v demokraskem klubu izjavljali: da te vesti vobče niso resnične in da se o tem vprašanju sploh niso vršila nobena pogajanja.«

— Komunistična propaganda v armadi. Iz Londona poročajo, da se je pričel v soboto v Batezeli komunistični kongres v navzočnosti 600 delegatov in 38 organizacij. Največ delegatov je iz kovinske stroke, to je 113, iz gradbene 90 in rudarske 20. Predsednik Tom Mann je med drugim naglašal, da je vlada očitno razpoložena, v slučaju kakršne štrajka poslata armado proti delavcem. Iz tega vzroka imajo delavci interes na tem, da se komunistična propaganda razširi zlasti v armadi in v mornarici v svrhu, da vojaki, ko dobe ukaz, nastopijo z bajonetom proti svojim štrajkujočim bratom, ne dvignejo niti prsta proti njim. Edini komunistični poslanec v spodnji zbornici Saklatvala je koncem svojega govora sporočil, da se bo udeležil medparlamentarne konference v Washingtonu, kjer hoče nastopiti kot neizprosno sovražnik angleškega imperijalizma.

— Muslimani se ne združijo z demokrati! Poročajo smo, da se v političnih krogih mnogo govori o predsto-

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA

3. septembra: Opera Cornelius: Bagdadski brivec.
4. septembra: Drama Petrovič: Vozel.
5. septembra: Opera Offenbach: Hoffmannove pripovedke.
6. septembra: Drama Manners: Pegica mojega srca.
Opera: a) Mascagni: Cavalleria rusticana. b) Leoncavallo: Giamači (I. Pagliacci).
— Danes zvečer ob pol 8. uri se poje opera »Bagdadski brivec«. Komična opera nemškega komponista Corneliusa. Glavno vlogo brivca poje g. Betetto, ostale vloge so v rokah gg. Ribičeve in Stiličeve ter gg. Kovača, Mohoriča in Šublija. Predprodaja pri dnevi blagajni v operi.
— Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. V četrtek zvečer moški zbor, v petek mešani zbor. 1594 n.
— Osem lahkih moških zborov na narodna besedila. Založil in »Ljubljanskemu Zvonu« ob njegovi dvajsetletnici poklonil Emil Adamič. Založilo in izdalo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani. — Cena izdaja na 16 straneh 20 Din: dobe se pa tudi posamezni pesmi (2 strani 1 Din 50 p). Lčno izdajo lepih, melodioznih in obenem lahkih moških zborov razpoložila založnik, dobiva se pa tudi v ljubljanskih knjigarnah. Naša pevška društva jo bodo brez dvoma zelo vesela, saj jim moških zborov najbolj primanjkuje. Toplo priporočamo!
— Simfonični koncerti v Brnu. Brnsko narodno gledališče priredi tekom jeseni in zime simfonične koncerte pod vodstvom dirigentja Frant. Neumanna. Koncerti se bodo vršili vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. dopoldne. Koncertni program obsega Beethovneve simfonije, kompozicije Bacha, Čajkovskega, Dvoraka, Honneggerja, Chlu-

bne, Jančka, Kreneka, Novaka, Petzelke, Ravela, Respighija, Stravinskaja, Vomačke in Zitek.

— Opera v Splitu. Dela se z vso resnostjo na to, da se vpostavi v Splitu opera. Pravi, da brez nje trpi tudi drama. V pretekli sezoni je bilo gledališče večkrat prazno. Hoče se doseči povisjanje državne subvencije in prispevala naj bi tudi občina, da pride Split do opere in operete. Splitški župan se je v tej stvari obrnil do prosvetnega ministra.

— Nova kantomima. Hugo Hofmannsthal piše novo pantomimo na Rich. Straussovo glasbo »Till Eulenspiegel«. Pantomimo vzpore pod vodstvom Max Reinhardta v okviru Mednarodne družbe za pantomime. Straussova glasba »Till Eulenspiegel« je izrazita programna glasba, radi tega bo zanimivo primerjati vsebino nove pantomime s Till Eulenspiegelovo pravlico, ker bo ena in ista glasba služila za izražanje dveh popolnoma različnih hbitov.

— Kleistova »Penthesilea«. Švicarski komponist Othmar Schoeck je končal novo opero »Penthesilea« na besedilo enakozvečne Kleistove drame. Premijera nove opere se vrši še to jensko sezono v Dresdenu.

— Jugoslovenska Njiva prinaša s septembrskega številka tole vsebino: Dr. F. Šišić: Kralj Slavac. — Vladimir Nazor: Šarkove uspomene. — Danko Angjelnovič: Podzemni izvor. — Danko Angjelnovič: Bog srebrnih roku. — Stanko Tomašič: Črveni paragraf. — St. Stojanovič: Agrarna reforma v Rumunskoj. — Umjetnost. — Nauka. — Bilježke.

— Dumajška medicinska fakulteta priredi od 14. do 27. t. m. 18. mednarodni nadaljevalni tečaj. Vrši se bo pod naslovom »Najvažnejša časovna vprašanja s posebnim ozirni na terapijo«. Kot dopolnilo k tečaju se bodo vršile od 25. septembra do 2. oktobra seminarske vaje.

Prosveta

Sport

Plavalni rekordni poizkusi na Sušaku

11 novih plavalnih rekordov.

Petletni državni prvak v plavanju JSK Viktorija na Sušaku je priredila 29. in 30. avgusta rekordne poizkuse svojih najboljših rekorderjev. Uspehi so bili izredni. Zrušilo se je več rekordov ki so se bili postavili na državnih tekmah v Splitu. Doseženi čas so izredni in so za las približujejo najboljšim evropskim rezultatom v plavanju. Vsi rezultati, ki so mnogo boljši od bivših jugoslovenskih rekordov, so bili postavljeni po junijorjih!

Rekordni poizkusi so se vršili v starem mestnem kopališču, v 25 m bazenu. Kratka dolžina tega bazena je brez dvoma olajšala dosežene rekorde. Tudi svetovni rekord so na srednjih in kratkih progah večina postavili v bazenih enake dolžine. Znani plavalni fenomen Weissmüller n. pr. je postavil skoro vse svoje rekorde v 25 yrdov dolgih bazenih.

Plavači Viktorije so dosegli sledeče rekorde:

4 × 200 m štafeta svob. stil, v postavi: Ljubo Smokvina, Tilko Venturini, Ivo Arčaniin, VI. Smokvina novi rekord 10,33.1", stari rekord 11,42" (boljši čas od italijanskega državnega rekorda). Pri tej priliki je dosegel Ljubo Smokvina (posebno stopan) na 200 metrov 2,32.7" (stari rekord 2,48").

200 m. prsno plavanje (seniorke): Edit Podhorsky 3,41.5" (stari rekord 3,57").

100 m hrbtno plavanje (seniorke): Marica Radonić 1,47.6" (stari rekord 1,56.4").

100 m over (seniorji): Atilije Venturini 1,18.8" (stari rekord 1,20.3").

100 m prsa (juniorji): Vlado Smokvina 1,24.7" (stari rekord 1,26.5).

100 m svob. stil (seniorji): Vlado Smokvina 1,07.4" (stari rekord 1,07.4").

100 m prsa (seniorke): Edit Podhorsky 1,41.4" (stari rekord 1,44.7").

400 m svob. stil (seniorji): Ljubo Smokvina 5,45.1" (stari rekord 6,02.4").

Na tej progi napravil je pokušaj rekorda tudi Ivo Arčaniin, postavivši rezultat od 5,51.6", kmalu za njim je postavil Ljubo Smokvina gornji rezultat in s tem odnesel

Arčaniinu po kratkih petih minutah naslov novega rekorderja.

200 m prsa (seniorji): Vlado Smokvina 3,07.4" (stari rekord 3,09.8").

100 m over (seniorke): Branka Richtmann 1,49".

Rekordne poizkuse sta nadzirala v imenu ZPP odposlanca Sendjiri in Simonč.

— Savez motoklubov kraljevine SHS se je odločil prirediti o priliki velesajma s sodelovanjem kolesarskega podsaveza in motoklubu »Slovenija« mnogo užitek obetajočo tekmo v t. zv. Ghim-Khana-igrar. To je sportna prireditev, ki zasluži zanimanje ne samo sportnih krogov, ampak tudi vseh, ki se hočejo par ur prijetno zabavati. Kakor pove naslov je Ghim-Khana-igra, pri kateri mora vozač pokazati svojo spretnost v obvladavanju vozila. Prvikrat v Jugoslaviji so naši sportniki v teh igrah nastopili v Mariboru o priliki tekme za prvenstvo Slovenije, katero je priredil Moto-klub »Slovenija« dne 28. in 29. junija t. l. mariborskega občinstvu so igre zelo ugalale in pričakovati je tedaj, da tudi ljubljansko občinstvo in posetniki velesajma te prilike, obiskati zabavno sportno prireditev ne bodo opustili. Program iger je dokaj obsežen. Vožnja med steklenicami zahteva od vozača mnogo pozornosti in točno balanciranje v kratkih ovojih. Druga točka vsebuje vožnjo po 20 m dolgi, ozki deski. Posebno zanimiva je vožnja pod vedrom vode, katerega mora vozač v hitri vožnji izprožiti in ulti padajočemu curku; dalje polizeva dirka, za najpočasnejšo vožnjo; vožnja z zastrtimi očmi in vožnja navzdol (s hrbtom naprej) i. dr. Programi bodo še tekom tedna na razpolago in iz njih bo razvidno, po katerih načelih bo sportna komisija sodnikov ocenjevala posamezne vozače. Nagrade za zmagovalce bodo razstavljene ob sobote naprej v sportni razstavi velesajma. Prireditelji so se izbrali jako ugoden prostor, kajti lepo ooremljeno igrišče S. K. Ilirije v bližini velesajma pri gorenskem kolodvoru je za tako prireditev izredno prikladno. Tekma se vrši na praznik dne 8. septembra t. l. predpolne od 10.30—13 ure in popoldne od 15.30—18 ure. Obkraj svira godba Sokola I. Programe in vstopnice prodaja v predprodaji blagajni pri sportni razstavi velesajma in trgovini I. Gorec na Du-

naški cesti 1, na dan prireditve pa blagajna na sportnem prostoru.

— Na mednarodni tekmi kolesarjev v Parizu je bilo sklenjeno, da se udeležijo posebno odposlanstvo tombole Sokola I. dne 18. septembra, ker bo izrjebano med drugimi dobitki tudi krasno moško kolo. 1593 n.

Solstvo

— Študij naših solčev v inozemstvu. V Celovcu je bil lanske leto nad 50 srednješolcev iz naše države. Skoro brez izjeme je vse organizirano v nemških nacionalnih srednješolskih organizacijah, kjer se vzgajajo v sovražnem duhu proti intencijam naše države in naše šolske uprave. — Drugo središče naših srednješolcev se zbirajo v Kalksbergu in na Dunaju. Pretežno so to sinovi onih rodbin, ki se ne morejo sprijazniti z mislijo nove naše nacionalne države. Prav malo je takih izjem, kjer bi bil študij v inozemstvu opravičen. — Mini. strske odredbe sicer preprečujejo izobražbo v inozemstvu v tej starostni dobi, toda izvajanje odredb je neenotno, ker potna dovoljenja izstavljajo politične oblasti po srezih in tozadevno poslovanje ni pod enotnim nadzorstvom. V znanjem času se vpe. ljava posebna praksa potom posredovalcev iz stanu, ki reflektira v javnosti na stanov. sko čast in ugled. Brez uradne poti po šolski oblasti izposeljujejo od nekompetentnih oddelkov v ministertvu dovoljenje za študij v inozemstvu. Zasebnim potom dobijo dovoljenje brez vednosti oblastne šolske upravne oblasti in skušajo na tak furtivniški način pomagati, da se mladina odtujuje naši državi v zgolj. Apeliramo na posebno pazljivost sreskih poglavarjev, da ne izstavljajo nikakih potnih dovoljenj, ako ni dovoljenje za srednješolski študij pregledano in odobreno od prosv. oblast. oddelkov.

— Konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani. Ravnateljstvo glasbene šole in konservatorija opozarja starše gojencev, ki so se vpisali na glasbeno šolo, odnosno konservatorij, da jih pošljejo v soboto dne 5. t. m. v pevsko dvorano Glasbene Matice v Vegovo ulico št. 8 k določitvi urnika za redni pouk, ki se prične v ponedeljek dne 7. t. m. Gojenci naj pridejo v sledečem redu: Točno ob 3. popoldne gojenci klavirja, ob 4. gojenci violine, ob pol 5. uri gojenci instrumentov (flavija, klarinet, rog itd., ob 5. uri gojenci solopetja. — Ravnateljstvo.

— Nova strokovna šola. Urad za pospeševanje obrti je doslej vzdrževal poizkusno delavnico za keramiko pod vodstvom strokovnega učitelja Františka Berana. Izdelki te delavnice, ki je nastanjena v poslopiju tehniške srednje šole v Ljubljani, so razstavljani na velesajmu paviljon H 486. Delavnica se z nastopajočim šol. letom pretvori v strokovno šolo kot sestavni del tehniške srednje šole. Teorične predmete bodo učenci (učence) obiskovali skupno z učni kipsarske in rezbarske šole na istem zavodu. Učna doba traja tri leta. Redni pouk se prične 10. t. m. Vpisovanje se vrši 4. 5. in 6. t. m. pri ravnateljstvu tehniške srednje šole, ki daje vsa polajnsila.

— Češka dopolnilna šola. Konzulat Č. S. R. v Ljubljani naznana, da se bo letošnji vpis v češko dopolnilno šolo za pouk češkega jezika in domovinoznanstva vršil dne 7. septembra 1925 od 15. do 18. ure popoldne v poslopiju Mladike, Šarši, ki namestila svoje otroke pošiljati v to šolo, naj jih navedenega dne na določenem prostoru pripravi g. učitelju Odrichu Votavi. Rojstni podatki otrok ter osebni podatki staršev se morajo navesti. Lahko se vpišejo tudi starejši otroci, ki bi nameravali udeležiti se pouka in bi za nje bil dločen poseben oddelek. Pouk je brezplačen, plačuje se le majhen prispevek za razsvetljavo in kurjavo.

Sokol

— Ljubljanski Sokol obvešča svoje članstvo, da prične z redno telovadbo v društveni telovadnici v petek točno ob 20. uri zvečer. Redna telovadba bo moškega naraščaja se prične isti dan ob 6. uri v telovadnici. Vpisovanje nanovo vstopiščih naraščajnikov se vrši istotam. — Prednjaški zbor.

— Ljubljanski Sokol vabi svoje članstvo na slavnostno zborovanje, ki se vrši v torek 8. t. m. točno ob 11. dopoldne v društveni telovadnici v Narodnem domu v proslavi 1000letnice hrvaškega kraljevstva. — Zdravo. — Odbor.

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

Supramati ni vedel, da je spravil pri tej kupčiji vikont deset odstotkov v svoj žep in da je sanjal v bodoče o neprestanih sijajnih dohodkih. Kot pustolovec, kvartopirec in nenasični zapravljivec je vikont že davno pognal svoje premoženje in vse, kar mu je prišlo pod roke od žene dote. Bil je gmotno uničen, upnik so ga preganjali, a ker je bil vajen živeti razkošno, brez kakršneoli omejitve, je živel zdaj slučajno življenje, in pokojni Narašana je bil zanj kokoš, ki je nesla zlata jajca.

Vikont se je znal milijonarju prilizniti in za svoje malenkostne usluge je dobival od njega bogate nagrade. Narašana mu je posojal tudi denar, ki ga nikoli ni zahteval nazaj. Poleg tega si je znal vikont preskrbeti še lepe dohodke od posredovanja pri nakupu cvetlic, dragocenosti, slaščic in drugih reči, ki jih je dajal nabob običajno svojim priležnikom.

Supramati se je vrnil domov dokaj zgodaj. Pod pretezo, da mora napisati več važnih poslovnih pisem, je odklonil večerjo s Pieretto, ki je bila vsa iz sebe od veselja, ko je zagledala krasno darilo. In res, drugo jutro je Supramati pričakoval svojega notarja, ker se je hotel najprej seznaniti z raznimi dokumenti, ki jih je našel v Narašanini pisalni mizi.

Prečital in uredil je vse potrebne papirje, odšel v svoj kabinet in legel na nizki, mehki divan, kjer je tako rad počival. Hotel je prečitati novi roman, ki mu ga je priporočal vikont kot zelo zanimivo čtivo, toda že pri prvih straneh se mu je gabila nizkotna nemoralna vsebina te knjige in zato jo je vrgel proč ter se zamislil.

Obšlo ga je neko mučno čustvo. To ni bila utrjenost ali fizična izčrpanost, temveč globoko nezadovoljstvo s samim seboj. Vsa njegova delovna, čista in pobožna preteklost se je upirala razuzdanosti in lenobi, ki je hotela zatreti v njem vse dobre lastnosti. Mar ni bila njegova dolžnost porabiti to ogromno bogastvo za pomoč bližnjemu, ne pa za to, da meče denar izgubljenim bitjem in zlati njihove grehe pod pretezo, da podpira talente? In vse to še zdaj, ko se krije po podstrešjih in drugih siromašnih bivališčih toliko usmiljenja vredne bade? Deseti del tega, kar je podiral danes Pieretti, bi lahko rešil celo rodbino bede in pogina.

Samega sebe je začel prezirati, primerjal se je z lačnim beračem, ki je našel polno mornjo zlata, ki je celo take jedi, do katerih nima nobenega veselja. Spomnil se je nekega berača, ki ga je poznal že kot dijak. Ta berač je nepričakovano podedoval znatno premoženje. Ponos mu je zmešal glavo. Začel je igrati vlogo velikega gospoda, silil se je jesti to, kar mu je bilo zoprn, in celo take jedi, do katerih mu je bilo slabo. In vse to je delal, da pokaže, kako je vajen jesti nadražje in naifinejši jedi. Mor-

gan se je takrat od srca posmehoval takemu smešnemu častihlepu. Zdaj pa je sam na isti poti. Saj je preživel noč v orgijah, ki mu niso prinisle posebne užitka, pa se jim vendar v bodoče ne upa odreči, da bi ga ne smatrali za skopuha in neolikanca.

Nato so hitele njegove misli k Narašani. On je bil vse življenje enak, vedno isti pustolovec in zapravljivec iz Aleksandrije. Lastna zapravljivost ga je spravila na beraško palico. Tedaj je začutil, da se mora ustaviti. Ko je pa postal nesmrten in milijonar, je začel iznova krockati in podpirati kurtizanke. Le včasih, ko je bil že vsega do grla sit, se je skril v kak dvorec, kjer se je hotel lotiti okultistične vede. A kaj je izučil? Kako je uporabljal svoje znanje? V blagor človeštva, za pomoč bližnjemu? Menda ne — saj so mnogo govorili o njegovem razkošju, o radodarnosti napram nešteitim ljubčam, toda niti besedice o njegovi dobrotelnosti. In slednjič še ta zagonetna, krvava drama, s katero se je zaključilo njegovo življenje!

Iz težkih misli ga je zdrnil zamočli krik iz spalnice. Supramati je zadržel. Vstal je in razločno slišal, kako nekdo prevrača stole in kako je padlo na tla težko telo. Supramati je planil v spalnico, pa ni ničesar našel. Vse je bilo tiho in mirno, luč je gorela in povsod je vladal red. In vendar ni moglo biti dvoma. Sumljivi ropot je prihajal iz spalnice. Supramati je še enkrat vse skrbno pregledal in ker ni našel ničesar, kar bi moglo pojasniti nenavaden ropot, se je pomiril. Češ da se mu je samo

zdelo, da nekaj ropota. Pomirjen in prepričan, da ga je sluh varal, je legel v posteljo.

Ni pa še ležal četrte ure, ko mu je postalo strašno tesno in neprijetno. Odprl je oči. Hladen veter mu je pihal v obraz in zdelo se mu je, da je stopil nekdo v sobo. Naslonil se je na komolec in srce mu je začelo močno utripati.

Naslonjena na omarico, je stala ženska v belem krilu. Z eno roko se je držala za bok, in prestrašenemu princu se je zdelo, da curlja skozi njene prste kri.

— Kdo ste? Kaj hočete tu? — je vprašal Supramati z energičnim glasom.

Po teh besedah se je ženska obrnila. Njen obraz je bil blede, modrikaste ustne krčevito stisnjene. Njen pogled je zbujal nepopisno grozo. Čez hip je ta ženska izgnila za omarico.

Toda Supramati je videl dovolj. Kljub strašnemu prizoru, ki ga je nudilo to mrtvaško lice, in blo-dečemu pogledu teh groznih oči je spoznal Supramati v nočni prikazni Narašanino krasotico Liliano.

Z drhtečo roko je prižgal luč. Električna svetloba je napolnila prazno sobo. Vendar pa ga je ta prizor tako razburil, da vso noč ni mogel zatisniti oči. To nočno prikazen je imel pred očmi več dni zaporedoma, in sicer tembolji, ker se je pojavila še dvakrat opolnoči kot kak nevidni zločin. Razlegalo se je stokanje in ječanje, nato je prestrašeni princ slišal, kako je padlo telo, kako je nekdo prevračal pohištvo, nakar je nastala zopet grobna tišina.

Socialna politika

F. O.

Preskrba ubožcev in hiralcev

Kdorkoli živi med narodom in opazuje mega življenje, vidi, da je današnja oskrba siromakov ne samo pomankljiva, marveč naravnost protisocialna, da ne rečem kar »nečloveška«. Občine namreč preživljajo — vsaj v Sloveniji — svoje ubožce in hiralce večinoma (redke in nezadostne po občinski ubožnici) tako, da morajo hoditi od hiše do hiše in uživati to, kar in kakor se jim da. Res, da vsebujejo zadevni deželni zakoni, veljavni v Sloveniji — primerljaj § 19 dež. ubožnega zaklada za bivšo deželo Kranjsko z dne 28. avg. 1883 dež. zak. št. 17 — dopuščajoč v splošnem goreni način ubožne preskrbe, tudi določene izjeme: za slepce, pohabljenice, nad 70 let stare osebe itd. Toda vse to v praksi ne velja in neusmiljenost občinskih uprav tira tudi te in podobne reveže od hiše do hiše. Tam tavaajo zapuščeni, raztrgani in dostikrat ušivi, v nadlogo sebi, v nadlogo občanom, umirajoč pogosto v snegu in blatu, na skednjih in hlevih. Pred par leti se je vrgel pri Stari cerkvi na Kočevskem tak revež pod vlak, ker ni hotel več prenašati nesocialnega ravnanja. Strašna slika!

In človeška družba? Motili bi se, ako bi mislili, da niso idealni ljudje že pred leti uvideli, da to ne gre tako naprej. Celotno v bivšem kranjskem deželnem zboru je bilo že govora o tem. Dalje se je pisalo že o teh nedostatkih in njih odpravi (primerjaj članek »Občinska ubožna preskrba« v »Slov. Narod« z dne 8. dec. 1922 št. 279 od dr. Fr. O., drugi članki mi trenutno niso znani). Na novo sta sprožila vprašanje dr. Franc Debevec s člankom »Problem hiralnice in F. K-n s člankom »Ubožna in hiralna oskrba v občini«, slednji priložen v Slovencu z dne 30. jul. t. l. št. 169.

Torej o stvari se je že razpravljalo in se še razpravlja v naši javnosti. Kako odpravi nedostatkem?

Ker zadeva skrb za uboge (torej tudi za hiralce) glasom občinskih redov, domovinskega zakona in deželnih ubožnih zakonov občine, bi se morale zagnati te in F. K-n apelira v goreni članku krepko na nje, da se združijo v ta namen — občinski redi predvidevajo itak skupno opravljanje (več) občinam enakih, skupnih poslov — in vstavljajo posebne zneske v občinske proračune, da se nabere posebni sklad. Pisec (isti) tudi želi, da naj bi šli občinam pri tem na roko zdravstveni in okrajni zastopi. Sodelovanje slednje imenovanih organov bo neizogibno. Prezveti pa bi morali tudi vodstvo in ga obdržati tako dolgo, da bo zagotovljen zaželeni cilj! V dolgoletnem, neposrednem stiku z občinami sem namreč prišel do prepričanja, da se, zlasti male kmetijske občine, same niso zmožne oz. nimajo volje, započeti in izvršiti večje akcije. Posebno na polju ubožne preskrbe odklanjajo vsako novo napravo, boječ se, da bi utegnile imeti še večje stroške, kakor jih imajo sedaj, ko plačujejo za enega ali dva hiralca, ki ne moreta hoditi od hiše do hiše, letno tisoče. Treba je torej in-

cijativno od zunaj, da se občine poudče in prepričajo, da bi jim ravno skupna ubožnica in hiralnica olajšala breme ubožne preskrbe. Tako inicijativno naj bi prevzeli po misljenju g. F. K-n okrajni in zdravstveni zastopi.

Imamo pa še druge možnosti, ki vodijo do uresničenja ideje. Naj navedem dve: 1. Vsako leto se snidejo občinska starišstva, ločeno po sodnih okrajih, na posvetovanje in sklepaje o proračunu okrajne blaginje. Tu gre za izdatke okrajnih babic, okrajnih slug (kot dostavljalce) gotove šolske izdatke itd. dotičnega sodnega okraja. Pod rubriko »razni izdatki« pa je možno spraviti prav vse, kar odgovarja intencijam okraja. Ako se n. pr. v radovljiskem in kamniškem okraju (najbrže tudi drugod) dovoljujejo pod to rubriko že par let velike vsote za povzdigo živinoreje, se morejo tudi za zgradbo skupne ubožnice in hiralnice, Sresko poglavarstvo ali pa tudi interesentje sami (občine) morejo pripraviti in staviti predlog za ustanovitev okrajne ubožnice in hiralnice na sedežu okrajnega sodišča. Ako votirajo občinska starišstva, zbrana na okrajni skupščini, v ta namen letno n. pr. znesek 80—120.000 Din, bi okrajna doklada, ki se odmerja od davčne moči celega sodnega okraja, niti tako zelo ne narastala. V nekaj letih pa bi bil zbran sklad in pričelo bi se lahko za zgradbo. Take zavode prevzeti v svojo oskrbo, bo glasom točke 5 člena 102 zakona v oblasti in sreski samoupravi iz leta 1922 itak dolžnost sreske samouprave, v katere delokrog pridejo tudi zavodi, kakor hitro bodo izvršene vsiljive v oblasti in sreske skupščine — s temi se itak ne more odlašati predolgo — in vzpostavljena v zakonu označena sreska samouprava.

V interesu plemenite stvari je torej, da se povodom obravnave o proračunu okrajnih blaginj za prihodnje leto store primerni sklepi in odobre primerni zneski, zlasti tam, kjer je potreba po takih zavodih najbolj občutljiva.

2. Druga možnost, pripraviti pot takim zavodom, je sledeča:

Za vsak sodni okraj se more ustanoviti — ne strašno se takega novega društva — društvo za zgradbo in vzdrževanje okrajne ubožnice in hiralnice. Namen takih društev je dvojen: a) propagirati idejo, b) zbirati prispevke za oživitvenje iste. Tak društva so se ustanovila n. pr. po inicijativi okr. glavarja dr. Ogriha leta 1922 in 1923 za sodne okraje Kočevje, Ribnica in Vel. Lašče. Njim je torej pripomoglo okr. glavarstvo tudi do male osnovne glavnice na ta način, da je izposlovalo, da se sme podpora v znesku 15.000 Din, dovoljena za po toči in drugih nujnih posredovanj, češ da bi pri nadrobni razdelbi med iste dobili posamezniki prav neznatne vsote, uporabivši v namene gorenjih društev.

Izmed teh, vkolikor sem informiran, zlasti dobro uspeva ono v Ribnici, delujoč skupno z otondim zdravstvenim zastopom, tako da so pričakovati realni uspehi v bližnji bodočnosti.

S smotrenim delom se more v pogledu ubožne preskrbe že danes nekaj storiti.

Sodišče

— Cesar in Kralj žalila kralja. Pred senatom deželnega sodišča sta se zagovarjala v tajni obravnavi Cesar Alojzij in Kralj Fr. zaradi hudodelstva po § 91 a. k. z. (žalitev vladarja). Cesar je bil obsojen na 3 leta težke ječe, dočim se je obravnava proti Kralju že drugič prelozila, ker niso prišle pričke. Ako bi tudi prihodnje ne bilo prič, jih bo dalo sodišče z orožniki pritrditi.

— Zloglasna hiša v pravem pomenu besede je Anžurjeva v Spod. Zadobrovi pri D. M. v Polju. Vsi člani rodbine so tatovi. Sploh je Anžurjeva hiša na skrajno slabem glasu, znano zbirališče tatov in hudodelcev. Te dni so sedeli na obtožni klopi deželnega sodišča vsi člani Anžurjeve rodbine, in sicer 7 letna mati Marija 62letni oče Pavel, 31letni sin Alojzij, 30letni sin Anton, 30letna hči Marija, 21letna hči Alojzija, 21letna hči Pavla in 20letna hči Ivana Anžur. Družbo jim je delal Andrej Markelj, ljubček hčerke Marije, dočim je deseti te vzorne družbe, Peter Primc, v ječi umrl. Vsi so obtoženi raznovrstnih tatvin ozkoma sodeležbe. Glavni tatovi so bili Alojzij in

Anton Anžur ter Andrej Markelj. Vsi so bili zaradi tatvine že nešteto krat kaznovani. Poklicanih je bilo 23 priče in trajala obravnava nad 3 ure. Kradli so obtoženi vse, kar jim je prišlo pod roke, posebno so se imenovali trije glavni tatovi specializirali na tatvino čebeljih panjev in medu. Tako so ukradli jeseni l. l. v Mostah iz zaklenjenega čebeljnjaka Jakobu Šušteršiču 20 kg medu v vrednosti 500 Din, Fr. Markelju v Brinjah štiri polne nove panje v vrednosti 800 Din, Viktorju Pogacniku v Podgradu 2 polna panja v vrednosti 200 D. Tudi vse ostale tatvine čebel in medu v ljubljanski okolici ima brezdomno na vesti ta tatvinska družba. — Alojzij Anžur je ukradel v Ljubljani Jos. Matjama 1500 Din vredno kolo, v Sneberjah pa Ivanu Močniku 1250 Din vredno kolo. Pavel ml. in Ivan sta vzela Fr. Hlebu v Zadobrovi 2 purana. Starši, kakor otroci vse tatvine trdovratno tajijo, dasti so pri hišni preiskavi našli orožniki obe ukradeni kolesi, velike množine medu in enega purana, ki se je baš kuhala, dočim so drugega že pojedli. Starši so sinovom dajali potuho, jih pri tatvinah

podpirali, ukradene stvari pomagali prodajati ozkoma so jih doma porabljali. Vsi vaščani so vedeli, da tatvine izvršujejo Anžurjevi, a nihče jih ni upal ovaditi, ker se je vsa družba bal maščevanja. Ko sta Alojzij Anžur in Primc zavohala, da jima je orožništvo na sledu, sta pobegnili v Nemško Avstrijo (Koroško) ter tam služila pri raznih kmetih za hlapca pod tujimi imeni. — Pozneje se jima je pridružil tudi Anton Anžur, ki je pobegnil iz ljubljanskih zaporov ter vzel seboj razno obleko in čevlje. Ker pa na Koroškem ni bilo za tatvine tako ugodnega polja, sta Anton Anžur in Primc dne 20. oktobra l. l. šla obiskat domovino. Prišla pa sta le do Trbiča, tam prenočevala ter pomoči izropala Kristjanovo trgovino. Odnosila sta raznega menufakturnega blaga za približno 8000 Din. S plenom sta šla nazaj na Koroško, a na Ljubljano ju je zgrabila avstrijska finančna straža. Kmalu so izsledili na Koroškem tudi brata Antona ter vse tri izročili deželni mušiču v Ljubljani. Primc je kmalu v jetniški bolnici umrl za jetiko, poprej pa vse skupne tatvine priznal. Vkljub temu pa Alojzij Anžur vse tajil. Alojzij Anžur je nadalje zrezal s kočije Lov. Cundra usnje. Al. Anžur in Andrej Markelj sta dne 22. septembra l. l. v Sneberjah z nožem hudo ranila Janeza Hribarja, Markelja je za istega dne v Sneberjah v vilami namlatil po hrbtu Jožetu Jurčiču. Na vprašanje, zakaj je Jurčičovo pretepel, je Markelj odgovoril, da je mislil, da mu hoče dežni plašč ukrasti. — Predsednik: »Zakaj ste to mislili?« Markelj: »Ker je naša sorte.« Predsednik: »Kaj mislite s tem reči?« Markelj: »Ker tudi rada kaj vzame.« Obsojeni so bili: Anton Anžur na 4 leta težke ječe, Alojzij na 3 leta, Markelj na 4 mesece, oče Pavel in sin Pavel, mati Marija in hči Ivana vsak na 1 teden zapora, dočim so bte Pavla, Marija in Alojzija oproščene.

— Zaradi konjske smrskavosti. 26letni posestnik sin Fort. Razboršek v Zideh pri Trojanah je kupil lausko poletje v Domžalah od konjskega trgovca in gostilničarja konja, na katerem se je kmalu pokazala smrskavost, kar je tudi konstatiral živinovoznik, ki mu je naročil, naj slučaj brž prijavlji potom županstvu. Razboršek nasveta ni ubogal, temveč je konja nadalje vpregal ter ga zapiral skupno s konjem svojega očeta. Posledica je bila, da se je tudi drugi konj okužil ter je oba konja ubil. Razen dvojne izgube pa še mora Razboršek plačati 200 Din globe, 50 Din takse in sodne stroške, ker je bil obsojen zaradi pregreška po § 66 drž. zakona z dne 6. avgusta 1909.

— Sovražna sosedca. 23letni sin bajtarice v Begunjah Jože Popek in nekaj starejši mesar Vinko Detonj imata med seboj neko staro sovraštvo. Jos. Popek je bil že enkrat obsojen na 14 dni zapora, ker je streljal na Detonja, četudi ga ni zadel. Na velikonočni ponedeljek letos se je Popek zopet oborožil z browning-pistoletjo in bokserjem ter klical Detonju: »Pojdi sem, fantiček!« Ko se mu je Detonj približal na par korakov, je potegnil Popek pistolo ter Detonja ustrelil v trebuh. Sreča za oba, da je šla krogla nad črvenico. Detonja so takoj odpejali v ljubljansko bolnico, kjer so ga v enem tednu ozdravili. Popek je dobil 6 mesecev ječe ter mora plačati Detonju za bolečine in zdraviljenje blizu 1700 Din.

— Prijetni sodni zapor. Okrajno sodišče v Logatcu ima še skoraj novo poslopje, toda ječe so tako primitivne, da vsak hip kak jetnik pobegne. Sodni sluga Matija Rugale, ki je obenem ječar, je prišel zaradi pobegov jetnikov že drugič na zahtojno klop, toda kakor prvič, ga je tudi danes sodišče moralo oprostiti. Mož, ki služi državi že 35 let, mora brez orožja nadzirati in ustrahovati najnevarnejšega sodrga, ki prihaja ob meji v zapore. Ječe so take, da lahko vsakdo govori skozi okno z zaprtimi, ako si postavi stolček ali kamen. — Nasproti oknu ječe je hrúška, s katere se lahko jetnikom vrže skozi okno poljubno orodje ali orožje. Ob dveh straneh ječe je vrhutega pod okni javna pot.

»KRAJINI JE ČAS«
Je, da se prepričate, da eden par nogavic z žigom in znakom (drčto, modro ali zlato)
„ključ“
traja kakor štiri pari drugih Dobivajo se v prodajalnah

Svedrovec, ki se norčuje iz policije

Storm Nielsen — senzacija danske javnosti. — Krade policiji pred nosom. — Pesnik, pisatelj in vlomilec v eni osebi.

Iz Kopenhagena poročajo: Pred dobrim mesecem je bil hupščen iz jetnišnice v Horsensu zloglasni svedrovec Storm Nielsen. Obsojen je bil že nešteto krat, to pot na več let. V ječi se je počel z literaturo in je napisal sedem knjig. Bili so to stih, drame, povesti in celo filozofske razprave. Vsa dela so pa imela ta nedostatek, da avtor ni mogel najti založnika, ki bi te knjige izdal. Storm Nielsen je videl v tem dokaz malomlačne skoposti in je svoje knjige uničil. Ker mu je pa dolgoletni prisilni počitek že presegal, se je lotil tujih jezikov, zlasti angleščine in francoščine. Bil je zelo glin, ko se je moral slednjih posloviti od jetnišnice. Objubil je, da se nikoli več ne povrne tja. Toda objubliti in storiti je preveč. Samo dv dni je bil svoboden, tretji dan je pa policija že odkrila veliko tatvino pri nekem zlatarju. Kolikaj izkušeni stražnik bi prisegel, da je ta tatvina delo Storma Nielsena. Ni bilo niti najmanjšega dvoma, da se je mojster vnovič lotil svojega poklica. Zanimivo je, da je bila tatvina izvršena v eni glavnih ulic, in sicer v neposredni bližini policijske stražnice. Storma so začeli iskati. Arretirali so več sumljivih oseb, o Stormu Nielsenu pa ni bilo duha ne sluha.

Po brezuspešnem prizadevanju je policija sklenila, da svedrovec ne bo več vznemirjala in da raje počaka, kdaj se ujame sam. In teden je bil v mestu mir, potem je pa telefon policijo vnovič obvestil o drznem vlovu. Zdal je bil konec potrpežljivosti in policijski aparat je začel delovati. Iskali so vlomilca po vseh gostilnah in hotelih, detektivji so stikali noč in dan po mestu, na Stormovo glavo so razpisale obilne večje nagrade, toda vse je bilo zaman. Storm je odgovoril na napad policijskih organov s peklensko protiofenzivo, kradel je pred nosom policije. Lov na drznega svedrovec, ki je postal v mestu zelo popularen, traja zdaj že tri tedne, in prebivalstvo se zama vprašuje, kdaj bo konec te zanimive tekme med policijo in zločincem. — Stormova prednost raste od dne do dne, in hudobni jeziki celo govore, da utegne ukrasti kralju krono z glave.

Te dni je naprosila policija vse liste v Kopenhagenu, naj prinese sliko prebrisane svedrovec. Tudi javnost je naprosena, naj pomaga loviti Nielsena. Toda vlomilec se za vse to ni nič zmenil. Začel je bombardirati uredništva z dopisi, v katerih svarti civilizacijo, naj ne pomagajo policiji pri njenih uradnih postopih, ker je to kaznivo. Uredništva lista »Politikena« je prejelo dopis s Stormovim znakom. Svedrovec ima namreč celo svoj grb, s katerim označuje svojo korespondenco, in sicer modre črke RI. Na ovitku je bila opomba: »Odpirati oprezo! Pismo se je glasilo: Če se policiji posreči ujeti me, se seveda s tem pomirim. Dokler se pa to ne posreči, napravim par spiritalnih pustolovščin v svoji tragični stroki. Vprašam meščane, da-li hočejo pomagati policiji in ovirati mene? Vsaka privatna oseba, ki bi kaj takega storila, plača na nepremisljeni korak s svojo glavo. Političarji se ne bom upiral niti v poprom, niti v vitriolom. niti z revolverjem, ker izvršuje samo svojo zakonito dolžnost. Toda vi, civilni capini, se bojte moje osvete! Zahvalujem se listu »Politikena«, da je prinesel moj simpatično sliko, ne pa mizerne policijske fotografije.

Policija je napela vse sile in prišla do zaključka, da pošilja Storm dopise s pomočjo nekega tovariša in da je svedrovec že pobegnil iz mesta. Pomirila je razburje no prebivalstvo, toda kmalu je bilo vnovič vse na nogah. Storm je začel zopet pošiljati dopise. Poslal je dopis na krasnem roza papirju, v ovitku je bila pesem, ki ji je priložil vlomilec šop ženskih las. Storm je pisal, da je prišel ponoči v spalnico krasne dame, da je tu nemoteno prenočil, ne da bi dama o tem kaj vedela, in da ji je za spomin malo potrgel bubi-glavico. Da bi mu uredništvo odnosno javnost verjela, je navedel tudi naslov dotične dame. Po mestu zdaj šepetajo, da je bila to žena nekega visokega policijskega uradnika. Zdi se, da je to res, ker je dotična dama odpotovala v pomeni sezoni na letovišče. Storm je v pismu svedrovec izjavil, da je kavalir in da se dami drugače s slabimi nameni ni približal. Hotel je samo obvestiti policijo, kakso so njeni organi nerodni in neumní.

Policiji avtomobil so drveli po mestu. Policija je preiskala vse dimnike in podstrešja sumljivih hiš. A glej, drugi dan

je sprejelo ravnateljstvo dopis v verzih iz Odense. Drzni svedrovec opova v njem tamkajšnjo policijo v lepi odli in jo hvati za to, ker se ne vmešava v njegove posle. Zopet je vsa policija na nogah, toda zaman. Kmalu se raznese vest o novi Stormovi pustolovščini. V neki cerkvi so se zbrali konfirmani in pastor jih je hotel pozdraviti s svečanim nagovorom. Naenkrat se je pojavil ob njegovi strani neznanec in ga prosil, da bi smel spregovoriti mladini o svojih življenjskih izkušnjah. Pastor je nerad dovolil. Neznanec je začel razlagati mladini, kako pogubljia greh dušo mladega človeka, kako ga zapeljuje k zločinom in kako postane tak človek slednjč strah in groza vse okolice. Jaz sem namreč Storm Nielsen, je končal neznanec svoj govor.

Zadnji teden je prekoračila njegova predznost vse meje. Policija je prejela v četrtak pismo, ki se glasi: Dames pravem tu, di kralju in soprog ministra pravde Steincke. Dnevno pišem šest pismom odličnim osobam, ki jih pozna vsa javnost. Vsakemu pismu priložim seznam svojih pesmi. V ovitku je bila nedostojna parodija na državno himno. Storm je res pisal kralju in ministrom soprog. Ministra pravde smatra za odgovornega sovražnika. Javnost je zelo razburjena. Vse se boji, da utegne nekega lepega dne tudi ministroma soproga izgubiti svoje kodre. Vse prizadevanje policijskih organov je zaman. Storm Nielsen je celo tako predren, da piše policiji pisma, v katerih ji svečano proročuje, da ga bo imela drugi dan pod ključem. Iz policije se zna norčevati virtuožno.

Zadnje novosti

v oblekah in ulstrijh pravkar dospele.
JOS. ROJINA, Ljubljana, 1631.
— Obiskovalcem velesejna popust! —

Stormova pustolovščina raste od dne do dne. Nihče ne ve točno, kaj vse je počel in koliko novih drznih vlovov je izvršil zadnje tri tedne, odkar ga policija zama isče. Mož boleha menda na megalomandiji. V nedeljo je javnost pričakovala, da ga oblasti slednjič vendarle izsledijo in arretirajo. Toda drzni vlomilec je zopet odnesel pete. Policija je mobilizirala 50 detektivov, štiri avtomobile, nebroj motociklov in koles: kljub temu ji je vlomilec pred nosom pobegnil v izemstvo. Po tem neuspehu je hotela policija najti vsaj njegovo dosedanje skrivališče. Rezultat njenega prizadevanja je zbudil v javnosti salve smeha. Detektivji so ugotovili, da je stanoval Nielsen nemoteno v krasni vili v Nordre Farinagsgade, v najlepšem okraju mesta. Imel je razkošno stanovanje s šestimi sobami. Hiša je last bivšega policijskega ravnatelja Evgena Petrsena. V stanovanju, kamor se je zatekel svedrovec, stanuje starejša dama, ga. Jørgenova, sorodnica policijskega ravnatelja. Storm je spal v sobi njene hčerke. Tu je preživel nemoteno deset dni, ker sta bili mati in hči na počitnicah. Po odhodu je pustil v spalnici pismo, v katerem se zahvaljuje za gostoljubnost in prosi odpustanja, da je stanovanje v odsotnosti nadomestoval. Iz stanovanja je odnesel kovček. Odsel je v paradižni obleki kuharice. Policija še vedno upa, da ga izsledi in spravi pod ključ.

Najboljše cevije

domačega izdelka, kakor tudi tujih tovarn nudi po nizkih cenah trgovina
Žibert, Ljubljana, Prešernova ulica.

Branislav Nušič:

Povišanje

To se je zgodilo tedaj, ko smo mi vsi bili mali: v tisti srečni dobi, ko nam železnica še ni presekla njiv in žepov; ko so okrajni načelniki bili očette svojega naroda, ko so advokati mirili prepirajoče se, da ne bi prišlo do sodišča in po svečeniki imeli zato globok žep, da bi mogli bednim pomagati in jih prehraniti.

Težko je bilo tedaj uradniku odločiti se na pot do Beograda; to je bila dolga pot, dva ali tri dni na vozu po dolgih in nedoglednih cestah; človek si je vse žepe izpraznil in plača za dva ali za tri mesece je šla rakom živjati. Ako si hotel tedaj v Beograd, si se odločil za to že začetkom leta in rekel svoji ženi in prijateljem: »Hm, to leto pa, če le Bog da, pojdem v Beograd.« In potem si položil vsak mesec na stran po pet dukatov za to potrebo, štiri mesece prej pa si prosil za dopust.

In celo mesto je tedaj vedelo in ko si prišel na trg, te je vsakdo vprašal: »Ali je res, da mislite to leto v Beograd?« »Kdaj mislite?« itd. In potem

so prihajali skozi celi mesec razni obiski onih, ki imajo sorodnike v Beogradu; eni so prinašali blago, drugi pisma, tretji so pošiljali pozdrave. Ko pa si se odpravil na pot, so šli prijatelji in znanci daleč ven iz mesta s teboj in se poslovili od tebe.

Tako je bilo nekdanj.

Tedaj, ko je še tako bilo, pravi nekega dne g. Stojan, okrajni načelnik, svoji ženi, gospé Persi:

»Hm, to leto pa, ako Bog da, pojdem na dopust v Beograd.«

Te besede g. Stojana so še takoj isti dan prišle do sosedov, odtod v drugo ulico, drugi dan pa na trg. Na trgu pa, čim je kdo stopil v to ali ono štacuno, da kraj mize svojega prijatelja izpije črno kavo in malo pokramlja, se je začel sledeči razgovor:

»Ali siliš, kaj se govori... G. Stojan misli to leto v Beograd.«

Pa tudi v okraju samem se je vodil ta razgovor. G. načelnik je prišel v pisarno, porezal si nohte, očistil ustnik, navil cigareto, naročil kavo in se ni še odločil, ali naj začne z delom ali ne še, ko je vstopil počasi g. pomočnik in voščil z dobro jutro

»Dobro jutro, gospod Laza!«
»Kako, gospod načelnik, kako? Ali je to res?« je vprašal prijazno pomočnik.

»Kaj pa, gospod Lazo?«

»Pa to, da mislite letos v Beograd.«

»Hm... se je obotavljal g. načelnik.

»Mislim, g. Lazo. Nisem bil že sedem let. Nijam nobenega posla, ali hočem iti, da obiščem g. ministra, imam tudi nekaj sorodnikov, pa tudi za hišo moram marsikaj kupiti...«

»Gotovo, gotovo, g. načelnik.«

Pomočnik je šel nato v svojo pisarno, navil si cigareto in naročil kavo in — že je hotel začeti z delom (pero je že pomočil) ko je vstopil počasi tajnik v pisarno.

»Dobro dan, g. Simo.«

»No, kaj je to res, gospod pomočnik, da misli g. načelnik letos v Beograd?« vpraša tajnik uljudno.

»Res, res... odgovori važno g. pomočnik. »Mora iti, pravil mi je o tem, mora iti.«

»Seveda, seveda!« doda tajnik in se vrne v svojo pisarno in ponovi isti bosel, ki sta ga že izvršila načelnik in

pomočnik in komaj posreba prvi požirek kave, vstopi pisar in prinese spise pod pazduho.

»Kaj je, gospod Pero, kakšni spisi so to?« vpraša tajnik.

»Nič nujnega,« pravi g. Pero.

»Lahko še leži, pridem pa pozneje.«

»Pa dobro, dobro... prinesite torej kasneje.«

»Kaj sem hotel reči... ako dovolite... ali je res, da misli g. načelnik letos v Beograd?«

»Res je, g. Pero, malo prej mi je to povedal g. pomočnik. Pojde, pojde.«

Pisar jo pobriše obenem s spisi v svojo pisarno, sede za mizo in se zamisli in tako se zamisli, da mu dogori cigareta do prstov. Ko ga to zdrami, zapazi kralj vrat v svoji sobi praktikanta Sreta. Niti nitišal ni, ko je odprl vrata in vstopil.

»Kaj je, g. Sreto?«

»Nič, prosim, prišel sem, ako je kaj dela?«

»Pa... bo že, bo že, Vas že pokličem.«

»Prav — odgovori Sreta in odstopi, odpre vrata, prekorači prag in se zaustavi pri odprtih vratih.

»Kaj pa je?« vpraša pisar. Ali mi inate še kaj reči?«

»Prosim, če smem?«

»Pa povejte.«

»Streta se vrne, zapre vrata in stopi k pisarjevi mizi.

»Pravijo, da misli g. načelnik letos v Beograd.«

»Pa?«

»Pa, hotel sem samo vprašati, ah je to res?«

»Res je, g. Sreta?«

»Hvala Vam, srčna hvala, oprostite, da sem tako prost.«

In tudi Sreta jo mahne v svojo pisarno in ni treba niti omeniti, da je to novico sporočil tudi pandurum.

Gospod Sreta, praktikant, si je kuhal tisti večer v svoji sobi sam kavo v piskru in je tako-le razmišljal:

»Saperlot, glej ga no, g. načelnik gre v Beograd in bo govoril tam z g. ministrom, gotovo bo govoril. Kako je srečen, denar ima, dopust je dobil in pozna se z gospodom ministrom. Blagor njemu. Če bi hotel le tudi zame izpregovoriti dve, tri besede. Če bi le hotel...«

(Dalje prihodnjik)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1925.

Storite svojo dolžnost!

V Ljubljani sta po prevratu še žive dva stara moža, ki sta se ob strani blagopojnega Petra Osvoboditelja pred petdesetimi leti borila v Bosni za »krst častni in slobodu zlatno«. Bila sta to Aleksander Toman in Viktor Merljak. Oba sta živela v največji bedi, življenja večer in zaton jima je ožarila edino zarja osvoboditve in ujedinjenja, uresničenja onih idealov, za katere sta se kot mladeniča borila pred petdesetimi leti. Nafala sta se sedaj boljših dni. In res v parlamentu in v vladi so se vrstili predlogi, kako se naj domovina oddolži onim sinovom, ki so prvi ob hoku velikega kralja-osvoboditelja dvignili prapor osvobodjenja in ujedinjenja. Obljubovalo se jim je, da poskrbi država za njih, da bodo lahko preživeli zadnje dni svojega življenja brez morečih materijalnih skrbi in brig. In država jih je odlikovala z različnimi častmi in s spominskiimi svetinjami, sicer pa jih je pustila umirati — o domovina je vedno hvaljena! — v bedi in siromaštvu. Viktor Merljak je, odlikovan s svetinjo kot sobojevnik kralja Petra v prvi ustaji v Bosni, umrl, od vsega sveta pozabljen in zapuščen, v ljubljanski hišni knjižnici, Aleksander Toman pa si z napornim zadnjih telesnih svojih sil služi boril kočček vsakdanjega kruha, kočček, ki jedva zadostuje, da ne pogine od glada na cesti. Vključ blestecim obljubam, da bo država skrbela za vse sobojevnike kralja Petra, ki še žive, in storila vse, da jim napravi življenja večer lep in udoben, se zanj nihče ne zmeni. Država ga pušča umirati v bedi! Zaman je trkanje na razjeličnejša vrata. Nihče se ne odzove. Tako plačuje domovina one, ki so se prvi v najtežjih časih borili za ideale, ki so si l. 1918. izvojevali zmago! Ali je imel prav Ivan Cankar, ko je vzkliknil: »O domovina, ti si kakor ...?« ?!

Pravkar slavimo petdesetletnico bosanskega ustanka pod Petrom Mrkonjićem. Ali hočemo ta jubilej praznovati s tem, da pustimo zadnje borce iz te ustaje umreti v bedi, od gladi? Ali bi ne bilo to sramotno? Za to storite svojo dolžnost, državne oblasti, da sene bo treba obračati na intervencijo Njegovega Veličanstva samega!

— Kaj se pripravljate? V poslopiju delegacije ministrstva financ na Kerkovem trgu je mnogo lepih in prostornih klet. Ker jih urad za se ni rabil, so bili ti prostori od nekdanj v najemu. Sedaj pa je bila najemniška pogodba nenadoma odpovedana in najemniki morajo kleti do določene roke izprazniti. Vse ugiba, čemu ta odredba? Mnogi pravijo, da je ta odredba v zvezi z novo davčno ofenzivo. Ne moremo verjeti! Kakšno zvezo bi naj imele kleti z davčno ofenzivo?

— Odlikovanje. Poljedelsko ministrstvo je odlikovalo z redom sv. Save IV. stopnje »Kolo jahača i vozača v Ljutomeru« in z redom sv. Save V. stopnje davčnega nadzornika v pokolu Hinka Drvenika iz Ljutomera.

— Kovani drobiž. Finančno ministrstvo da potom Narodne banke v promet 50 milijonov novčičev po 0.50 Din, 75 milijonov po 1 in 50 milijonov po 2 Din. Opis tega kovane denarja in pravilnik je izšel v »Službenih Novinah« z dne 29. novembra l. 1924. Narodna banka da ta drobiž v promet po skupinah, kakor ga bo dobivala iz kovnic. Prva količina pride v promet v soboto 5. t. m.

— Naše cigarete na razstavah v ino. zemstvu. Uprava državnih monopolov je sklenila, da izloži naše cigarete »Jadrane«, »Kosove«, »Šumadije« in »Vardare« v posebnih, luksurijsno opremljenih škatljah na velesejnih v Lovu, Frankfurtu in Pragi. — Ako bodo te cigarete tako slabe, kakor se prodajajo pri nas v Ljubljani in v Sloveniji, ne bodo delale posebne časti naši državi v inozemstvu! Sicer pa pravijo, da so cigarete v vseh drugih pokrajinah naše države neprimerno boljše, kakor one, ki jih proizvajajo v naši ljubljanski tobačni tovarni. Dobro bi bilo, da bi nam merodajni čimtelji v tej tovarni enkrat pojasnili in razrešili uganko, zakaj so cigarete, izdelane in prodajane pri nas v Sloveniji, tako slabe, da se jih bodo našagrizenejši tobačniki že odvažili kaditi?!

— Velik uspeh naših letalcev. Dva naša voja letalca kapetan Radović in poročnik Rupčić z mehanikom Kusturovićem in kapetanom Bekićem sta se v soboto zjutraj ob 7.05 dvignila z dvema bombastima letalom z aerodroma Villacoublay in letela preko Lyonsa, Turina in Trsta v Beograd. Razdaljo so preleteli v devetih urah in 25 minutah. To je prvi večji polet mlade jugoslovenske avijacije.

— Odkrit rudnik soli. Iz Črne gore poročajo, da so pod planino Vizitor odkrili bogat rudnik kamene soli. Rudnik prično v kratkem izkoriščati.

— Smrt na kosa. Na Selu je po dolgi, mučni bolezni umrl g. Valentin Ailič, posestnik. Pokojnik je imel širok krog znancev in prijateljev, ki so ga visoko cenili in ga bodo težko pogrešali. Zapušča soprogo in dva otroka. Pogreb bo v petek 4. t. m. s 8.00. Blag mu spomin!

— Zločin 70letnega starca. Pred beogradskim prvostanskim sodiščem se je vršila razprava proti 70letnemu starčku Stojanu Todoroviću, ki je pred meseci med prepričkom v afektu s sekuro ubil svojega gospodarja 70letnega Kosta Sokolovića in se nato sam javil oblastim. Bila je to jedna silna slika starca, ki si je na starost opral roke v človeški krvi. Sodišče je Todorovića obsojilo na 8 let ječe ter ima plačati vse stroške procesa in odškodnino. Zasebni tožitelji

Sokolovičev sorodnik, je zahteval poleg denarne odškodnine tudi — glave Todorovića. — Vse radi dekleta ... V Sekčju v Vojvodini sta se radi nekega dekleta spela Nikola Stajin in David Morgentaler. Pred dnevi so našli Stajina mrtvega. Morgentaler je bil prijet in je zločin takoj priznal. Izjavil je, da je Stajina najprej udaril z lesenjo škatlo po glavi, nato ga pa je še zadavil. Umor je popolnoma premišljen, ker je Morgentaler Stajnu že poprej zagrozil, da ga ubije.

— Nova smrtna obsodba v Stipu. Te dni se je v Stipu končala razprava proti komitot Trajanu Ivanoviću, Mišu Stojmenoviću in Trajanu Stojčeviću. Omenjeni so preteklo leto napadli našo orožniško patruljo ter ustrelili orožnika Kuzmana Grubešića in Milorada Milosavljevića. Ivanović je bil obsojen na smrt na vešalih, Stojmenović na sedem in Stojčević na tri leta težke ječe.

— Žrtve nepravdnosti. Seljak Tomo Antolović se je iz Požege vračal domov v Veliko. Prišel je na kolodvor v Pozege, je vlak baš odhajal. Antolović je hotel skočiti na vlak, a je zdrknil in padel pod kolesa, ki so mu odtrgala obe nogi. Prepeljali so ga v bolnico, kjer pa je podlegel poškodbam.

— Kdor se udeležijo Ljubljanskega velesejja, naj poseti tudi družabni večer, ki ga priredi mestna Or. Ju. Na Ljubljani v areni Narodnega doma. — Spored je zelo zanimiv; svira salonski orkester. Za provostno pijačo in jestvine je preskrbljeno. — Vabljeni so posebno vnanje člane naše organizacije.

— Buddha čaj na velesejmu. Ogledje si H paviljon št. 461 465. 1564-n

Kakor babilonski stolp

se dviguje v višine paviljona E kolos iz makaronov, ki ga je zgradila tovarna »PEKATETE«

— V pletarskih izdelkih se je tudi letos posebno izkazala Pletarna Strnišče, Slovenija r. z. z. o. z., centrala Ptuj. Razstavila je v paviljonu »E 46« zelo okusno garnituro iz trstike. Omenjena zadruga je kot prva v državi razstavila po nalogu oddelka Ministrstva za trgovino in industrijo tudi na mednarodni razstavi za narodno dekorativno umetnost v Parizu z odličnim uspehom garnituro v slovenskem narodnem stilu. 1592/n

Iz Ljubljane

— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. Gg. kolegom, udeležencem zdravniškega kongresa v Dubrovniku, sporočamo, da je skupen odhod iz Ljubljane, glavni kolodvor, v soboto 5. sept., ob 13.20 ur. Vlak vozi direktno do Splita. Vsak udeleženec si naj kupi polovično vozno karto na početni štaciji do Splita. Karta mora biti zigosana z vlažnim žigom. Gg. kolegi, ki se priključijo na dolenski progi, vstopijo v ta direktni voz, iz Splita odhod s parobrodom v nedeljo dopoldan, popoldan prihod v Dubrovnik. Glede povratka natančneje v Dubrovniku. — Dr. Čremošnik Vinko, tajnik.

— Šenjskoba knjižnica v Ljubljani. Stari trg 11 je izposodila v avgustu 1925 na 2835 strank 11.663 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od 4. do 8. zvečer in izpo-

soja slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, nemške, italijanske, francoske, angleške in esperantske knjige ter modne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Na razpolago popolni tiskani imeniki knjig. 1596/n

— Izredni občni zbor dramatičnega in tamburaškega odseka strokovne delavske organizacije »Unija« se vrši v torek 8. septembra t. l. ob 10. dopoldne v društveni sobi v Narodnem domu s običajnim dnevnim redom. Udeležba članstva dolžnost. — Odbor.

— Kaj vse kraje! Dne 2. t. m. je bila na Poljanski cesti št. 2. iz veže ukradena 50 kg težka vreča cementa, last družbe cestno električne železnice. Škoda znaša 40 dinarjev. — Prezlednik fin. kontrole Ivanu Židanu so neznanj storilci z vrta v Rožni dolini št. 40. odnesli okoli 10 kg paradiznikov v vrednosti 60 Din. — Prekajevalcu Tovladiji Bošku iz Vodmata je bila dne 31. avgusta t. l. ukradena listica s 307 dinarji. — Strugarskemu pomočniku Juliju Komaru je bil iz nezaklenjene sobe na Opekarski cesti št. 11 ukraden 100 Din vreden suknjič in 120 Din vredna listica. Tatu so že na sledu. — Z dvorišča hiše Cesta na loko št. 5. sta bili ukradeni dve raci, vredni 80 Din. K sreči so tata opazili in ga pregnali.

— Ogenj. Včeraj ob 18. je nastal ogenj v Florijanski ulici št. 8. V drvarnici, last pekarija Žuška, so se vnela drva in je bila na lico mesta pozvana požarna barmba, ki je ogenj takoj omejila. Škoda je neznatna. — Ogenj je nastal vsled tlečega pepola, ki je bil v zaboji poleg drvarnice.

— Darilo. Uradniki računovodstva del. min. fin. v Ljubljani darujejo namesto venca na krsto svojega bivšega šefa računskega nadsvetnika Ant. Mraka 300 dinarjev za slepe.

Iz Celja

— c Redni sestanki SDS za Celje se vrše zopet ob sredah ob pol 21. uri zvečer v klubovi sobi Celjskega doma.

— c Pomiloščenje. Franjo Dobravec, ki je leta 1924. meseca decembra v Podsedri umoril svojega očeta iz sestro m bil v spomladanskem porotnem zasledanju v Celju obsojen na smrt, je sedaj pomiloščen na do smrti ječo.

— c Za vikarja v kapucinskem samostanu v Celju je imenovan Metod Mišić.

— c Celjski muzej je redno odprt ob nedeljah od 10. do 12. ure dopoldne.

— c Samomor. V Gaberju se je obesil hlapec lončarja Novaka. Kot vzrok smrti je navedel pomanjkanje denarja.

— c Osebnost. Sodniški izpit pri višjem deložnem sodišču v Ljubljani je te dni napravil tukajšnji avskultant g. Miloš Senica.

— c V mestni klavnic se je zaklalo v tednu od 24. do 30. avgusta: 20 volov, 17 krav, 9 telic, 42 telet in 30 svinj. Uvozilo se je 460 kg govedine, 1581 kg teletine in 857 svinjine.

— c Izpred porote. V torek 1. septembra se je pri okrožnem sodišču pričelo jesensko porotno zasledanje. Prvi se je zagovarjal 29letni Miha Zorko iz Rifenkosta pri Laškem. Dne 21. julija t. l. je proti večeru zažgal v Rifenkosti poslopja svojega očima Janeza Goterja ter v Tolstnem poslopju posestnika Zerskega, kjer je omožena njegova sestra. Požar je uničil obema posestnikoma vsa poslopja. Škoda je znašala pri Goterju 750.000 Din, pri Zersku pa 75.000 Din. O teh dveh požarih smo takrat v našem listu obširno poročali. Za svoje dejanje je Zorko prejel 10 let težke ječe. — Drugi se je zagovarjal trdi posilstva neke 13letne deklice 18letni Jurij Krajin iz Dobrne pri Celju. Svoje dejanje je priznal ter bil obsojen na

eno leto težke ječe. — Dne 2. septembra so so bile 3 razprave radi detomora. Prva se je zagovarjala 25letna služkinja Angela Smiala, rojena v Dubrovniku pri Ulinovu na Poljskem. Obtožena je, da je 8. januarja t. l. otroka umorila s tem, da mu je med porodom prerazela vrat, nato pa ga skrila v zidnici. Smiala je bila obsojena na dva meseca strogega zapor, katerega je že presedela v preiskovalnem zaporu. Oproščena je bila detomora, obsojena pa vsled tega, ker je opustila vse, kar je pri porodu potreba. — Druga se je radi detomora zagovarjala 22letna služkinja Elizabeta Zmrzak iz Martije Reke. Obdolžena je, da je dne 15. maja t. l. po porodu nezakonskega deteta v gozdu pustila novorojenčka na bližnjem parobku, ga nato utopila v potoku in pokrila z vejicem. Dobil je tri leta težke ječe. — Tretja se je zagovarjala radi detomora 25letna posestnikova hči Ana Žurej iz Prelog pri Konfcah. 26. maja t. l. je takoj po porodu zadavila svoje nezakonsko dete. Otroka je potem pokopala na vrtu. Dobil je tri mesece strogega zapor, Porotniki so krivdo detomora zanikali, spoznali pa so jo krivim vsled tega, ker poroda ni prijavila nobeni oblasti.

?? Ali ste videli ??

kako melje kakao mlin na veter, ki ga je zgradila tovarna čokolade »MIRIM« na velesejmu paviljon H.

Iz Maribora

— m Proslava rojstnega dne prestolonaslednika Petra. Dne 6. t. m. priredi občinski dom v Mariboru slavnosten koncert v Götzovi dvorani, in sicer v proslavo rojstnega dne prestolonaslednika Petra. Toaletna za gospode črna, za dame koncertna. Za prireditve se ne pošiljajo vabila.

— m Povratek ptujskega župana. Ptujski župan dr. Mate Senčar se je vrnil z dopusta in zopet uraduje.

— m Neareče. V torek pomoči sta se na motorju iz Avstrije pripeljala dva italijanska novinarja. V temni noči nista opazila, da so zapornice preko železniškega prelaza med št. 11jem in Pesnico spuščene in sta zavozila vanje. Sunej je bil tako silovit, da sta oba v velikem loku odletela na travnik. Pri padcu sta se precej poškodovala, vendar sta lahko nadaljevala pot proti Mariboru.

Iz pasjebrodske republike

Gospod urednik! Zadnjič je nekdo v »Jutru« opisal razmere v Gradaški Slatni ter podal sliko tam kipečega življenja. Spomnil se je tudi takozvanega »Volmond« ter se malce obregnil ob Pasji brod. Krivično se nam zdi, gospod urednik, da je kritik videl in ilustriral samo razmere na »Volmond«, nas »republikance« pa je skoraj ignoriral. Ker Ljubljancem, istotako inozemcem naša republika s ponosnim imenom Pasji brod ni znana in ker je tudi nimate začrtane v novih zemljevidih, Vam hočem na kratko označiti nje lego, razmere in ustavo...

Torej k stvari! Tam za idiličnim Hribarjevim gajem, onkraj »vseletoka« Gradaščice, se razprostira obsežen kompleks sveta, obdan na treh straneh od vode, na četrti zavarovan od umetnega grmovja. Tu je Pasji brod, sedež republike, ljudskega komisarja in neomejenega števila divjih klubov. Najpreje: kdo je ljudski komisar? Ljudski komisar, vulgo Mile, je neznatna osebnost, z lepo zalitim trebuškom, dobrodušnega iz-

raza, imponujočega nastopa. Čim se pojavi v republiki, nastane tišina. Nato komisar s strogo uradnim obrazom dikтира: »Asten skep! Jaz kot zastopnik tretje internacionale in pol... in ker kapitalizem izkorišča socializem... predlagam, da igrata tekma. Asten moštva skep!«

Nato se zbereta moštvi dveh divjih klubov z nenavadnimi imeni: Bolton Wanderers in F. C. Barcelona ter igrata medsebojno tekmo. V republiki se ta čas ne vidi drugega kot divje semintja begajoče postavice, ki gonijo in mečejo nesrečno žogo iz enega konca republike v drugega. In če je revije vroče, jo pošljejo v vodo... Za časa tekme je v republiki silen trušč in vrišč, čuje se razne živinjske, neartikulirane glasove, zemlja grmi pod nogami divjih Barceloncev in Wandererjev. V tem času ne sme nihče prestopiti meje, kaj šele pasirati republike Pasji brod. Pol ure traja divja borba. Nato kriči: goal... aut... ni res kot... Končno se zedinijo za »elfer«. Pristopi republikanec »Lado«, črn kot zamorec, pogleda in pomeni in že frči zoga v goal... Huronski zmagovalni krlik Barcelone. Tempo se podvoji. Napor zahteva žrtve, invalide! Komisar je butnil s palcem v krčino. Polovica ga je skoraj ostalo notri. Nato komisar izstopi, prosi za premirje. Barcelona ne sprejme. Igra se dalje. Branilec Barcelone Kada pade na trebuh, otečajo mu ledvice, Barcelona prosi za premirje. Sedaj odkloni Wanderers. Igrajo dalje... Izstopajo in prihajajo nove moči. Končno je polovica invalidov. Sodrugi Pepe ne vidi več na kurje oko, Lipe je napravil salto mortale. Moči pešajo, ne gre več dalje. Komisar Mile se pojavi in z energično gesto dikтира mir. »Asten, ker kapitalizem izkorišča socializem... mir!«

Nato gredo republikanci v vodo. Najpreje zmagovalci F. C. Barcelona, nato Wanderers... Skacejo kot žaba, na glavo, na noge, največ »na pauze«. Če pade kdo na trebuh, grmi, da setzmografi beležijo potres. Ko se okopilejo, pristopi ljudski komisar, pregleda in postavi v vrsto svoje državljane in takšna Kada 20% invalid, Lipe 33%, Piskal 72% itd. Nakaže jim podporo pri blagajni Suhaču ter odredi, da oddajo domov...

Tudi zvečer je v republiki živahno. Republikanci prihajajo bolj civilizirani in kultivirani. Ko leže mrak na Pasji brod, nepko zabrenka na kitaro, republikanci pa zapoje: »Oh Gradašca, oh Gradašca...!«

Julijska krajina

— J Otrok zanetil požar. Pri Kopru bi bila kmalu zgorela hiša kmeti Ivana Babiča. Ogenj je zanetil njegov tretletni sinček, ki se je v seniku igral v vžgalicami. Seno se je vnelo in vžgalo se je tudi dečkova obleka. Prišel je kričati in ljudje so pritekli na pomoč. Sinček je zgorel. Babičev fantek se zdravi v tržaški mestni bolnici.

— J Nov komisar za obično šempeter pri Gorici. Imenovan je za komisarja v šempeteru gorški nadkomisar za javno varnost vitez Diaz. Kdaj bodo nove volitve?

— J Star zaljubljenec. Pred kazenskim sodiščem v Gorici se je vršila razprava proti Hanibalu Comelliju iz Vilčesa v Furlantiji, ki je lansko leto streljal na mlado kuharico Alojzijo Brezavščeko v deželni ubožnici, kjer je bil nameščen kot vratar. Čez 60 let stari Comelli je bil ves zaljubljen v brhko Brezavščeko. Ker se ga je izogibala, je pograbil revolver in jo ranil. Sodišče ga je oprostito obtožbe, češ da je streljal v duševni zmedenosti. Plačati pa mora globo 600 lir, kor je imel revolver brez oblastnega dovoljenja.

Pranje brez truda !

Vedno lepe in bele roke - nikakega odrgnjenja - nobenih bolečin v križu - nikakih razpoklin.

ZADOSTUJE, če namočiš umazano PERILO ZVEČER v raztopini TRI, da je najdeš zjutraj:

čisto
prijetno dišeče
belo

TRI

TRI-SODA za namakanje perila, odstranjuje umazanijo - pere sama - beli pa ne razjeda. STANE MALO - NUDI MNOGO!

Ljubljanski velesejem

Situacijsko poročilo

Velesejem je posetilo doslej okrog 50.000 oseb. Včeraj je znašalo število obiskovalcev nad 10.000. Navzlic krizi in zastoji v našem gospodarskem življenju se posli dobro razvijajo. Kupci je so prekoračile že 10 milijonske svote. Cene so v nekaterih strokah zmerne, kar se pozna tudi pri kupcih, dočim se druge še vedno upirajo znižanju cen. Lahko bi se sklenilo še več kupci, če bi prodajalci pristali na pogoje, ki jih stavijo trgovski interesi. Včeraj je bilo veliko povpraševanje po pisarniških potrebščinah, po emailirani posodi (večje množice te posode bi bili kupili kupci iz Srbije, pa ni bilo zastopnika), upogojenem pohištvu, plufovin (zamaških), kozmetiki, pletilnih in poljedelskih strojih, verigah (bolgarski, grški in romunski kupci), pločevine (Skopje), elektrotehničnih potrebščinah, po poljedelskem orodju, volnenih izdelkih, bombaževini, usnjarski in galanterijski stroki, lesenih klincih za čevlje, zobotrebnih (kupovali Francozi) itd. Tudi perziske in druge dragocene preproge imajo mnogo odjemalcev, večinoma domačinov. Glede upogojenega pohištva in pohištva sploh je treba omeniti, da naša mizarska podjetja premalo upoštevajo pomen velesejmov. Naše pohištvo je sploh znano kot solidno in lepo izdelano blago. Zato bi lahko uspešno konkuriralo z inozemskimi izdelki, če bi si zuala vsa podjetja uglediti pot v zunanji svet. Najlažje store to potom Ljubljanskega velesejma. Žal da mnogi tega ne vidijo in zato je tudi izbira pohištva na sejmšču nezadostna, dasi je povpraševanje tujih interesov veliko.

Tudi včeraj je bilo na velesejmu mnogo zunanji in inozemskih kupcev. Od zunanji so bila zastopana mesta in večji kraji: Dolina Lendava, Ormož, Maribor, Poljčane, Tržič, Križevci, Pančevo, Zemun, Aleksinac, Prilep, Subotica, Bakar, Sušak, Zagreb, Niš, Sv. Pavel pri Prevalju, Srebrenica, Sarajevo, Beograd, Sombor, Giljani (Srbija), Vranje, Gospić, Skopje in dr. iz inozemstva so se zglasili na sejmškem stanovanjskem uradu trgovski interesi iz St. Poltne, Trsta, Gorice, Soluna, Bukarešte, Pessara (Italija), Dunaja, Klatovega (ČSR), Ligole (Italija), Hamburga in Gradca. To so samo obiskovalci, ki jim preskrbi sejmški stanovanjski urad stanovanja. Mnogi si seveda poiščejo stanovanje tudi sami, tako, da pregled zunanji in inozemskih interesov ni popoln.

Včeraj je bil velesejem v znamenju poseta s kmetov. Mnogo je bilo podeželske duhovščine in kmetskega ljudstva. Za nedeljo je napovedanih 150 članov »Društva kmetskih fanov in deklet«. Razstavljeno blago si je včeraj vnovič ogledal madžarski odpravnik poslov v Beogradu g. André de Wodianer. Ugovori je, da bi mogla slovenska industrija in obrt uspešno razpečavati nekatere svoje izdelke na Madžarskem. Po njegovem mnenju bi imela uspeh tudi razstava naših izdelkov na Madžarskem. Včeraj zvečer se je odpeljal g. Wodianer na Bled, odkoder se ponovno vrne na velesejem, da točno ugotovi, katere vrste blago bi se dalo izvažati na Madžarsko. Iz njegovega zanimanja za naše gospodarske razmere bi se dalo sklepati, da stoji Slovenija v glednem času v trgovske stike z Madžarsko, če bo le na obeh straneh dovolj razumevanja za ta korak.

Zelo veliko zanimanje vlada tudi za priprave, ki jih je razstavila »Sveta vojska« v posebnem ličnem paviljonu nasproti sredine paviljona E. S temi opremami si lahko vsakdo pripravi okusno brezalkoholno pijačo (sadjevec ali vino) v sodih. Že sedaj je gotovo, da bodo interesi v raznih krajih že to jesen več sto hl take pijače pripravili. Našemu ljudstvu se odpirajo v uporabi grozdja in sadja popolnoma nova pota ter je le želeči, da bi se za te opreme zanimali vsi brez razlike stanu, posebno pa gostilničarji, sadjarji, vinogradniki, posestniki sploh vsakdo, ki ljubi redino in krepčilo »sladko kapljico«.

Danes se je vreme nepričakovano poslabšalo. Že ponoči je začelo deževati in prijetna, malone poletna vročina se je umaknila jesenskemu vremenu. Upamo, da se nebo kmalu zopet zjasni. Saj še ni čas za trajno deževno vreme. Na velesejem vpliva slabo vreme samo glede poseta domačinov in obiskovalcev, ki jih je prignala radovednost. Resni kupci in trgovski interesi ne pa vreme ne ozirajo. Zato je tudi danes dopoldne na sejmšču mnogo zunanji trgovcev, ki so prišli kupovati. Veliko je povpraševanje po izdelkih tekstilne industrije.

Živinska in konjska razstava

S pritegnitvijo naših kmetijcev k velesejmu je sejmška uprava dokazala, da je pravi interes velesejma dvigniti naše celokupno gospodarstvo.

V Sloveniji igra glavno vlogo lesna trgovina in industrija v zvezi z gozdarstvom in pa živinoreja, ki je bila nekoč pri nas že na precej visoki stopnji, med svetovno vojno pa je žal zelo nazadovala in zdaj le polagoma napreduje. Dočim imajo naši južni bratje vse udobnosti za kmetijstvo, so pri nas v severnejših delih dane vse možnosti za živinorejo, ki jo moramo intenzivno gojiti.

Že lansko leto je nameravalo vodstvo velesejma prirediti živinsko razstavo, ki naj bi nam pokazala, kako visoko smo se zopet povzpeli v tej važni gospodarski panogi. Toda vsled neklih neprilik, ki so se pojavile malo pred velesejemom, je ta izostala in prirejena je bila samo krasna razstava konj, ki je nudila mnogo zanimivega vsem, ki so jo posetili. Ta razstava je znatno dvignila zanimanje za konjerejo med našimi kmeti.

Letos pa bo poleg konjske razstave tudi razstava goved. Vodstvo celokupne ži-

vinke razstave je prevzel ravnatelj »Kmetijske družbe« g. Rohrmann. Že dolgo deluje s svojim podjetnim osebnim in nekaterimi prijatelji živinorejci ter okrajnimi ekonomisti med posamnimi živinorejskimi zadruhami, ki pripravljajo izborni material za razstavo. Kakor je sedaj dočeno, bo prihodnje nedeljo na tukajšnjem velesejmu razstavljenih 140 glav najlepše govede, in sicer: 40 plemenskih bikov, 60 krav in 40 junic. Zastopani bodo kranjski okraj s pimegavsko pasmo, ljubljanska okolica s simendolci in okraj Velike Lašče s montafonci. Žal, da vsled transportnih in gmotnih potožkov ne bodo zastopani še drugi okraji, posebno radovljiški, kjer je živinoreja vsled lepih plemen skoraj najbolj razvita. Letos se bo omejila živinska razstava le na oceno lepote posamnih krmadov in pa na molžo in posemanje mleka s stroji. Želeči pa bi bilo, da se prihodnje razstavijo tudi razni mlečni izdelki, ki so zelo važni za naše narodno gospodarstvo.

Razdeljenih bo več nagrad in diplom. V ocenjevalni komisiji pa so sledeči gosposdi: vladni kmetijski referent Zidenšek, načelnik živinorejskega urada Hočvar, posestnik Fran Demšar iz Zalega loga, Anton Cvenkel iz Ljubnega in pa sreski ekonomist Sustić.

Poleg živinske razstave bo istočasno tudi konjska razstava. Konjerejski odseki iz cele ljubljanske oblasti so priglasili nebroj konj. Pri tej važni razstavi bo sodelovalo tudi vojaštvo, ki razstavi več žrebcev. Razstavljeni bodo toplokrvni in pa mrzlokrvni konji, skupno okrog 100, med njimi 20 žrebcev raznih pasem. Kakor lansko leto, bodo tudi letos ocenili najlepše in najboljše konje in je pripravljenih več večjih nagrad in diplom. Ocenjevalna komisija sestoji iz g. Zupančiča, predsednika konjerejskega odseka, veterinarja Knafliča, polkovnika Zajca, nadalje sta v komisiji še veleposestnik Petovar in mestni gerent Turk.

Vodstvo živinorejske razstave si je letos omislilo pri lanskem razstavi zelo pogršani katalog s točno označbo živali, posestnikov in vseh drugih važnih podatkov. Kataloge bodo razprodajali pri razstavi in vsakemu obiskovalcu živinske in konjske razstave bi bilo priporočati, da si ga nabavi, kajti šele s pomočjo kataloga bo imel popolno orientacijo pri razstavi. Razstava se prične točno ob 8. in bo trajala do 18.

PAVILJON E.

Koje 12, 14, 16 Trgovska agentura Vido Bratovž, Ljubljana, Gosposvetska cesta 2, zastopa sledeče tvrdke:

1. »Süddeutsche Schmierwerke A. G.« Memmingen, Bayern, tovarna smirkevega blaga vseh vrst. P. n. trgovce ter ostale interese opozarjamo, da se oglašijo pri zastopniku na sejm, ker se te vrste blaga ne izdelujejo v Jugoslaviji.

2. Tovarna nogavic »Kluč«. Ti izdelki so na sejm zelo skromno zastopani. To pa vsled tega, ker nudi tvrdka le prvostvorne izdelke ter je vsled dobrega slovesa nogavic »Kluč« tako zaposlena, da je vsaka reklama odpuče.

3. Simon Semler, Plzen (Českoslovaška), tovarna galanterijskih izdelkov kovinske stroke, izdeluje: vlasnice, pletilke, bučke, risalne žebličke, naprtnike, zaponke

itd. Tovarna ima trgovine v vseh večjih mestih Evrope, kakor tudi v Ameriki ter velika skladišča in sicer pri nas v: Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. G. trgovci naj ne pozabijo ogledati si originalnih vzorcev.

4. »Konopljuta d. d.« za promet konop. in juta-izdelkov, centrala Zagreb, podružnica Osijek, skladišča: Beograd, Sarajevo, Ljubljana; tovarne: Omiz, Odžaci; delavnice: Lepoglava, Čeb, kjer se izdeluje motovoz, razni vrvarski izdelki, kakor vse v to

stroko spadajoče blago. »Konopljuta« je tudi generalni zastopnik svetovnih tovarn Grohmann - Gruschwitz. Glavno skladišče za Slovenijo je v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 2.

— Industrija železnega pohištva. Med razstavljalci se nahaja letos tudi tvrdka »Zmaj« iz Zagreba, ki je, kakor čujemo, sklenila letos veliko več naročil nego na lanskem velesejmu. 1591/a

Gospodarstvo

Prometna vprašanja

Konec.

Še slabše nego je z večino naših prog, pa je s stroji, od katerih je komaj dobra polovica v res uporabnem stanju. Ne moremo se ravno pritoževati, da bi bilo strojev premalo — toda drugo vprašanje je, kakšni so in koliko jih leži na »bolniških« tih nepopravljenih, kjer riave, vse samo radi tega, ker mnogokrat ni kredita za najpotrebnejši material za popravila. Predvsem bo treba tu temeljite remedeure ter delati na to, da se dobi kredit, da se zamorejo stroji popravljati spri in temeljito, da ne bodo, kar se preprosto zgodi, z vlakom obstali sredi proge. Dalje so na progah bivše južne železnice še lokomotive ser. 29 in 35, ki nikakor niso več sposobne za promet in škoda za popravila, ki mnogo stanejo, a stroji vendar ne premorejo one hitrosti in jakosti kot težki, moderni. Kar je teh strojev že povsem slabih, naj se kasirajo ali vrnejo družbi — edino uporabnejši naj se uporabijo ev. za premik, za drugo ti nad 50 let stari stroji itak več niso. Mesto njih naj se dobi ali nove težke stroje iz reparacij ali pa, če se dajo popraviti, popravijo stari, ki jih menda leži še 15 v Zalogu. V prometu pa je treba tudi smotnosti, enotnosti in sistematike v uporabi strojev in vozov, katerih načel pa se iz umevnih razlogov t. i. pomanjkanja dobrih strojev, pri nas ne drži prometno vodstvo. Vendar se da tudi tu s malo dobre volje doseči izboljšanje. Mesto strojev ser. 29, ki so ne le že stari, ampak tudi prelahki, naj se dajo na Progo Pragersko — Kotariha, kjer ni večjih vzponov lokomotive ser. 59 bivše avstr. drž. železnice, ki so zopet za druge proge prebiske, pa bi bile za to progo ravno pripravne. Kolikor bi jih bilo premalo, naj bi vozile na omenjeni progi lokomotive ser. 60.

Dalje naj se skuša odpraviti nedostatek, da vozijo čisto osebne vlake tovarni stroji, kar povzroča nepotrebne zamude. Na Gorenjski progi je izmenjati stroje ser. 329 in 429, ki so za to gorsko progo prebiski ter morajo vlaki na Gorenjsko mnogokrat imeti priprave (torej dvojni stroji) in naj se jih nadomesti s stroji ser. 276, štiri, pet bi jih zadoščalo; seveda je to stroje najprej temeljito popraviti, ne pa pustiti, da leže mrtvi v Jeseniški kurilnici. Stroji ser. 329 in 429 pa naj se dajo na dolensko progo, na koji naj zamenjajo one ser. 229, ki se naj uporabijo na krajših progah. Tudi na progi Ljubljana — Postojna naj se pri tovarnih vlakih uporabljajo le stroji gorskih tipov, n. pr. ser. 180 in 80, ne pa 170, da ne bo treba pripre. Strojni oddelek direktije naj deluje na to, da se bodo stroji redno popravljali in

da dobi za stroje, katere bo nedvomno izločiti iz prometa, nove iz reparacij, saj so jih dobile vse direkcije, zakaj bi jih končno tudi ljubljanska ne.

H koncu še par besedi o uporabi osebnih voz. Poedine garniture direktnih vlakov so pravo skrpulco vagonov najrazličnejših serij, velikosti in starosti. Tudi to se bo moralo dati odpraviti vsaj sčasoma, tako so n. pr. na kamniški progi nepotrebnj veliki in težki osebni vagoni. Direktna garniture pa imajo nasprotno poleg vagona s štirimi osmi mal vagonček, ki spada na lokalne proge. Predvsem naj se torej direktna garnitura n. pr. Li. — Mb. sestavljajo iz kolikor možno sličnih voz, da nudijo tudi na zunan enotno lice. Večina voz je dalje zunan sila zamenjenih, kajti kaj pomaga, če pride voz iz delavnice lepo prebarvan in lakiran, ko pa se v par dneh nabere nanj saj in prahu, ki se vje v barvo; vozovi na tudi na zunan nudijo prijazno lice, naj se čistijo in perejo tudi od zunaj, nekaj osobja in dela bo več, a ena drugi strani pa bodo vozovi ostali dlje časa čisti in lepi in jih ne bo treba tako pogosto preplekati. Bilo bi še povedati na svetovati marsikaj — pa zaenkrat dovolj!

Laluc.

—g Hmelj. XXII. Zatec, ČSR., 1. septembra 1925. Živahno nakupovanje na kmetih po 4000 do 4350 čk za 50 kg. Razpoloženje in cene čvrste. — Nürnberg, 1. septembra. Dovoženih 500, prodanih 350 bal — prima čvrsto — cene do 550 M za 50 kg — slabe vrste zamenjane. (Ker je hmelj v Savinski dolini skoro razprodan, pošiljala se bodo znanprej poročila le onim hmeljarjem, ki se zanj zglašijo.)

—g Carinski dohodki od 10. do 20. avgusta so znašali 60.810.543 Din. Ljubljanska carinarnica je dala 4.836.969, mariborska 3.353.722, jesijska 435.243 in carinarnica na Rakeku 206.093 Din. Lani je dobila država na carini od 10. do 20. avgusta Din 50.071.287. Do vštete 20. avgusta so znašali carinski dohodki letos 763.547.316 Din, lani pa 611.989.078 Din.

—g Narodna banka in dinar. Na zadnji plenarni seji uprave Narodne banke je bilo sklenjeno, da se mora nadaljevati dosedanja politika stabilizacije dinarja in sicer tako, da bo dinar raste. Akcija za stabilizacijo dinarja naj bi se uredila potom zakona. Redni in izvorni krediti se bodo podeljevali tudi v bodoče.

—g Prodaja škart-papirja. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema od 18. septembra t. l. ponudbe za prodajo škart-papirja. Predmetni pogoji so na vpogled pri Ekonomskem oddelku direktije državnih železnic v Ljubljani.

Barvni trakovi, oglieni, indigo in povoščeni papir, hektografični zvitki in aparati, podloge za stroje pri Lud. Baraga, Selenburgova 6/1 Telefon št. 930

Potri globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem tužno vest, da je naš ljubljani oče, soprog, stric, gospod

Valentin Alič

posestnik

po dolgi, mučni bolezn, previden s tolažili za umirajočega preminil.

Pogreb bo v petek, dne 4. t. m. ob polu šestih zvečer iz hiše žalosti, Selo št. 28.

Frančiška Alič, soproga.
Avugst in Francka, otroka. 3215

Zobozdravnik 3218

dr. Rodoschegg

zopet ordinira.

IV. BRUNČIČ & Er. REBERNIK
pleskarja in ličarja
Ljubljana, Karel Kotnikova ulica
(baraka za Ledino)

se priporočata cenj. občinstvu. — Cene zmerne, postrežba točna. Triletna garancija. 161 L

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in oglaševanju, ne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zenitva, dopisovanje ter oglaševanje strogo tajno, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10

Zahvala.

Ob nenadni in prebriski izgubi našega nepozabnega sina in brata

Karl Kovača

izrekamo tem potom iskreno zahvalo vsem onim, ki so na ta ali oni način izrazili svoje sočutje in sožalje, pokojnemu pa izkazali zadnjo čast s tem, da so ga v tako velikem številu spremili k večnemu počitku.

Posebej se zahvaljujemo velečastiti duhovščini, g. zdravniku dr. Raznožniku, sorodnikom in znanem.

Prisrčna hvala pevskemu zboru za ganljive žalostinke, Sokolu »Loška dolina«, domačemu gasilnemu društvu, uradništvu graščine Snežnik, drž. nastavljenecem ter vsem prijateljem iz Loške doline in bližnjih ter oddaljenih krajev za tako častno spremstvo na njegovi zadnji poti. Istotako srčna hvala vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov na njegovo krsto.

Tisočera hvala vsem!

STARI TRG, dne 2. septembra 1925.

Žalnočča rodbina Karl Kovačeva.

Prodaj Smuči, dobro ohranjene — nas prodaj. — Dopisi pod »Smuči/3199« na upravo »Slov. Naroda«. Nemška doga (psica) dve leti stara, lepa, dresirana, zanesljiva čuvajka in mladiček, deset tednov star, oba imata rodovnike — napro. daj pri konjskem mesarju Fušniku, Rimska cesta št. 19. 3216 Pouk Flavto poučuje R. Stojec, Breg 2/II. 3092 Inštruktor učiteljskišnik bi poučeval 2 ali 3 dijake. — Pismo ne ponudbe pod »Inštrukcija/3207« na upravo »Slov. Naroda«. Učiteljica klavirja sprejme dva dekca v pouk. Dopisi pod »Klavir/3209« na upravo »Slov. Naroda«. Učiteljico za nemščino išče gospod. — Dopisi z zahtevno honorarja pod »Nemščina 3206« na upravo »Slov. Naroda«.	Službe Strojepiska začetnica, večja slovenskega, srbo-hrvatskega in nemškega jezika — išče službo. — Glede plače po dogovoru. — Dopisi pod »Strojepiska/3201« na upravo »Slov. Naroda«. Absolventinja trgovske šole, večja slovenskega in nemškega jezika — išče začetno službo. — Ponudbe pod »Začetnica/3203« na upravo »Slov. Naroda«. Starejša vdova pridna — išče službo pri samostojnem gospodu kot gospodinja. — Dopisi na upravo »Slov. Naroda« pod Gospodinjstvo/3204. Trg. pomočnik vojašine prost, izurjen v mešanih stroki — išče mesta v boljši trgovini v mestu ali na deželi. — Ponudbe pod »Trgovski pomočnik/3165« na upravo »Slov. Naroda«. Krojačkov pomočnika za fini veliki posao — potrebno bi bilo, da razumije boljšo konfekcijo — tihbam odma. — Radi pogodbe obratiti se pišmen: Niko Babić, Prijedor (Bosna). 3198	Stanovanja Dijakinje sprejme profesorjeva rodbina. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3193 Dijak se sprejme k dobri rodbini. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3202 Dva dijaka se sprejmeta na stanovanje in zanjtrk. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3217 Dijakinja se sprejme na stanovanje in dobro hrano pri boljši družini. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. Zakonski par brez otrok išče stanovanje 1—2 sob s kuhinjo. Plača za pol leta naprej. — Ponudbe pod »Stanovanje/3182« na upravo »Slov. Naroda«. Prazna soba s posebnim vvhodom in električno razsvetljavo se odda dotičnemu, ki posodi 7500 Din. — Pogoji: pol leta soba brezplačno. Denar se vrne v enem letu. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3213	Profesor, ves dan odsoten, sprejme sostanovalec. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3212 Dopisovanje Katera ločena žena želi dopisovati z mladim gospodom v svrhu znanstva. — Dopisi s polnim naslovom pod »Zaupnost 3200« na upravo »Slov. Naroda«. Nekretnostine Hiša z lokalom na prometnem kraju na Gorenjskem se radi družinskih razmer takoj proda. Dopisi pod »Hiša/3162« na upravo »Slov. Naroda«. Enonadstropna hiša, v Ljubljani, pripravna za vsako obrt ali trgovino, 15 minut od glavne pošete — se pod ugodnimi pogoji proda. — Ponudbe pod »Št. 2700/3197« na upravo »Slovenskega Naroda«.	Razno Suhe gobe M. GERSAK, Ljubljana Kongresni trg 10. 129/L Žimnice, matrace, posteljne mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in tapetneške izdelke — nudi najceneje — Rudolf Radovan, tapetnik, Kerkov trg št. 7 (poleg Mestnega doma). 3109 Trgovački putnik, dobro uveden putuje za početak sezone u Grčku. Primio bi zastupstva uz proviziju. — Adresu predignuti kod uprave »Slov. Naroda«. 3210 Največja zaloga in najcenejša dvokolesa motorji, otroški vozčki, šivalni stroji, pnevmatiki, ceniki franko. Prodaja na obroke »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 160-L
--	--	---	---	---

Pile vsakovrstne — (turpije) — rašpe

izdeluje strokovno ter prevzame tudi vna specialna naročila po zmernih cenah

pilarna IVAN FIGAR

Ljubljana, Hrenova ulica 19 3103

Pozor, kobasičari!

Tražim sposobnog kobasičarskog pomočnika! vješta svim kobasičarskim radnjama, a osobito za krenovke i kranjske kobasice. — Ponudbe pismene slati na adresu: JOSIP DOMINIS, Biograd n/M., Dalmacija.

Posebnikom velesejma priporočamo naslednje trgovke:

Ne boste se kesali, ako kupite obleke za dame in gospode vseh vrst najmodernejšega kroja, kakor tudi dežne plašče in vse modne predmete po najnižji ceni v konfekcijski in modni trgovini

FRAN LUKIČ 3013
Pred škofijo 19. Pred škofijo 19.

Restavracija na „Strelišču“ 2950
pod Rožnikom
na priporočila
M. in F. Balija.

J. Kostevc 2919
manufakturna trgovina
in zaloga pivov. preprog
Sv. Petra c. 4.

M. Bartl 2948
specijalna parfumerija, trgovina
rokavic in nogavic.
Ljubljana, Str. Petra c. 2.
Paviljon E št. 49, 51

Narodna tiskarna
Ljubljana, Knaflova ulica št. 5.

ALFONZ BREZNIK
MESTNI TRG 3 (poleg magistrata)
Največja in najstarejša tržnica klavirjev, pianinov
in harmonijev ter vsega glasbenega orodja in
strum. Oglejte si to najpopolnejše podjetje Jugos-
lavije!
Prodaja na obroke! 2951

Ivan Jax in sin
Gospodarska c. 2.
Velika zaloga šivalnih, pi-
salnih strojev in koles.
2956

Restavracija „pri Levu“
Ljubljana
Gospodarska c. 16.
2955

„Narodna kavana“
Dvorski trg
Josip Carl.
2954

Hotel in restavracija
„LLOYD“ 2953
Sv. Petra cesta št. 7.
Izborna kuhinja. Pristna plača
Marija Tavzes.

Marija Rogelj
manufakturna trgovina
perilo za gospode in dame.
Blago dobro, cene nizke.
Sv. Petra c. 26.
2955

Ložar & Bizjak
manufakturna, moda, konfekcija,
galanterija, modni salon
Ljubljana
Sv. Petra c. št. 20.
2959

Ign. Žargi
„Pri nizki ceni“
Ljubljana, Sv. Petra cesta številka 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in mod-
nim blagom ter raznim perlovim in kra-
vatami na debelo in drobno. - Potreb-
ščine za krojače in šivilje. 2957

Modna trgovina
Peter Šterk
Ljubljana, Star. trg št. 18.
2960

Josip Vidmar
Ljubljana
Pred škofijo št. 19.
Tovarna dežnikov in solnčnikov.
2961

Foto-atelje
Ant. Uršič
(v hiši Trgovske banke)
Dunajska cesta.
2966

Elektrotovrnica
A. VERBAJS
Ljubljana 2964
Gospodarska cesta 13 (Kolizej).

Foto-atelje
V. Bešter
Aleksandrova c. 5.
Telefon št. 524.
2967

Veletovrnica žita in vseh
vrst mlevskih izdelkov
A. Volk
Ljubljana, Resljeva c. 24
2963

Elektrotehnična dela
solidno in ceno
Ivan Mihelič
Ljubljana, Lepi pot 12
(Mirje) 2965

Modna manufakturna trgovina 2962
Janko Češnik
Stritarjeva ulica LJUBLJANA Lingarjeva ulica
Priporočila pri nakupu svoje zalogo najmodernejšega blaga za ženske in moške obleke, hale
in barvaste perile, raznovrstne preproge, tekalnike, zavese, odeje itd., po nizki ceni!

Papirna trgovina
M. Tičar
Ljubljana
Šelenburgova ulica št. 1.
2973

Hotel in restavracija
Miklič
nasproti glavnemu kolodvoru
Priznana dobra kuhinja
prvovrstne pljake.
2975

Ure, zlatnina, srebrnina
Ed. Škopek
Mestni trg št. 8.
Popravila točno in solidno.
2970

L. Mikuš
Mestni trg št. 15.
Tovarna dežnikov,
zaloga sprehajalnih palic.
2969

Paviljon Vidmar nasl.
na veseličnem prostoru
velesejma.
Prvovrstna vina. - Gorka, mizna jedila.

ZA ČASA VELESEJMA: 2968
Velika izbira: žepne ure, budilke
zapestnice, urani in posebno lepo
jedilno orodje (Besteck) iz „Al-
paka“, „Kina“ in pravega srebrja.
Po nizki ceni.
Samo pri tržnici Jos. Šelovin - Čuden, Mestni trg 13.

Nikdar ni dovolj,

da razstavite svoje blago na velesejmu, potrebno je tudi
nekaj REKLAME za svojo razstavo
v „SLOVENSKEM NARODU“

Informacije v upravi lista: Knaflova št. 5 in na velesejmu pri našem zastopniku

DIGAY
LIQUEURS ET SPIRITUEUX FINS
LJUBLJANSKI VELESEJEM
Kupujte srečke za Sokolski Tabor!!
Prodaj po nizki ceni:
(sicer že rabljeno, a vendar prav dobro še ohranjeno):
Parni hotel 25-00² kurilne plošče. — Parni stroj
45 HP. — Biljard, znamka Seifert. — Omara za led. —
Košice in omalobas z navadnimi in gumijastimi kolesi. 3008
Pojasnila daje: VRATAR v hotelu „Slon“, Ljubljana.

Vsem obiskovalcem velesejma
se priporoča, da si ogledajo razstavo v paviljonu I št. 624 kjer
je razstavila tržnica: F. in I. Gorčar „Pri Ivanki“ Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta 29, predmete damске konfekcije lastnega iz-
delka in sicer: plašče, bluze, obleke, velike in male predpasnike
itd. v krasni izbiri. — V tej trgovini se dobi tudi razno moško in
žensko perilo po najnižji ceni. — Za trgovce posebno nizke cene.
Geslo tržnice je: „Mali, a tem gostejši dobiček.“ 168-L

Priporočila se
domača izdelovalnica klobukov
Franc Bernik, Ljubljana - Šiška
Slovenska cesta
Paviljon na velesejmu H št. 411, 413, 415.

Svetovna
učinkovitost!

po vsem svetu zaščiten! Patentna
ključka za obleko v telov-
niškem žepu, neobhodna vsa-
komur. Varuje vrata in stene. Se
povsod lahko pritrudi na en pri-
jem. Peresno lahka. Zastopana po
vsem kontinentu. Dobiva se pri
Anton Reya,
SALZBURG, Austria
Dreifaltigkeitsstrasse 13
Odda se zastopstvo za SHS

Damska konfekcija
in modni salon
T. Kunc, Mestni trg,
Pod Trnovo
Blagovi in svilu v zalogi.
Najnižje cene! Prvovrstno delo!

Najcenejše kupite pri
Josip Petelincu
GALANTERIJO
modno blago, sukanec,
toaletno milo, vezeno,
žepne robce, razne ščetke,
palice, nahrbtnike, noga-
vice, rokavice, potrebščine
za čevljarje, krojače, šivi-
lje, sedlarje.
En gros En detail
Ljubljana 138-L
(Niza Prešernova spomenika ob vodu)

KONFEKCIJSKA TOVARNA
DNEREND
CENTRALA - TOVARNA:
Emonaka c. 8 - Aškerčeva c. 1
Telefon Interurban 313
NADROBNA TRGOVINA:
Erjavčeva c. 2 (naspr. dravnice)
Telefon Interurban 269
Br. objavi: DNERENDA
Tekoči račun pri Jugoslovanski,
Sla enski, Trgovski banki
in pri p. ošt. ček. zavezu št. 10.563
Najnoviša in najmodernejša lastna
novozgrajena tovarna moških, deških in
fantovskih oblek, ter vsakovrstnih uniform
po predpisnem kr. ju.
Svoje lastne izdelke prodaja
po izredno znižanih cenah v
svoji detajlni prodajalni!
Specijaliteta: otroški kostumi in konkurenčne cene!
Na Ljubljanskem velesejmu paviljon „J“ 573-579
FRAN & COMP.

Šolske potrebščine:
Zvezke, risalno orodje, ri-
salni papir itd., na debelo
in drobno priporočila
L. Pevalak, Ljubljana,
Zidovska ulica. 3070

Strojna mizarska
delavnica
v bližini Ljubljane se pod ugod-
nimi plačilnimi pogoji odda v na-
em oziroma se PRODA. Polzve
se pri ALOMA COMPANY, Ljub-
ljana, Kongresni trg 3. 169-L

Josip Kregar
oblastveno prezkuseni mestni tesarski mojster
LJUBLJANA.

Cesta na Kodeljevo št. 2, (Povšetova cesta št. 19).
Izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela in sicer vodne
in nadtalne stavbe ter umetno tesarstvo. Prevzamem po
danih kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov,
hiš, vii ter razne gospodarske in industrijske stavbe,
stolpne strehe, kupole in cerkevna o-trešja, balkone,
vrtnice, verande in stopnice. 2983

Elegantne dame zahtevajo za svoje plašče, dnevne obleke
ter večerne toalete

Les Tissus
A.G.B.

kreirane v Parizu.

Prodaja samo trgovcem:

ZAGREB, JELANIČEV TRG 20/III. TELEFON 6-99.

Gostilna „Koroški dom“
Ljubljana, Poljanska cesta
(nasproti finančni delegaciji)
se priporoča z izvrstno domačo hrano in pristno pljato.
Sprejemajo se tudi abonenti.
s spoštovanjem
Kati Korošek.

IVAN PARIŽ
LJUBLJANA, Stari trg 20 — Ustanovljeno 1912
Velika zaloga stenskih ur in budilk iz znane tovarne „Junghans“,
precizne švicarske žepne ure. — Velika izbira
zlata in srebrnina
Najcenejši nakupi!
Oglejte si zalogo na Ljubljanskem velesejmu
paviljon 6, prostor 305.
Prodaja se na drobno in veliko. 3144

Na debelo! 2996 Na debelo!
Prova kranjska vrvarna in trgovina s konopnino
Jovan N. Adamič
Centrala. LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 31. — Telefon 441.
Podružnice. Maribor, Vetrinjska 20. — Telefon 454. —
Kamnik, Šatna 4
nudi vrvi za stavbe, dvigala, zvonove, studence itd.,
milske oprti, ognjegasne cevi in vse v vrvarstvo
stroko spadajoče predmete po najnižjih dnevnih
Na drobno! cenah. Na drobno!
RAZSTAVA v lastni hiši.

Inženir GUSTAV ZEMANEK
Ljubljana, Gorupova ulica št. 17, telefon št. 621
izvršuje najceneje 3134

vse naprave za šedenje promoga
Cistilce patent „Neckar“. Duplex-Mono, kontrolni
aparati gorljivih plinov, vodovodne in turbinske naprave,
centralne kurjave itd.

Najcenejši nakup bakrene žice in ploščice za
oblačenje zidu in tal.

Vsem obiskovalcem velesejma
se priporoča prvovrstna restavracija
„LJUBLJANSKI DVOR“ (poleg juž. kolodvora).
Prvovrstna domača in primorska kuhinja.
Specijaliteta: pristni krški teran in vsak dan sveže
morske ribe.
Cene jako umerjene! Cene jako umerjene!
S spoštovanjem
Bogdan Pupovac,
lastnik.
3084